

Nepriklausoma

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Lietuva

Alp 2828
Larch

This paper was mailed
Thursday, October 20, 1988.

Alp (LB) 2828

• LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY •

Nr. 42 (48-ji metis) 1988 m. SPALIO - OCTOBER 20 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q., H8P 1C4. Tel: 366-6220 • 50 c

SAVAITINIAI ĮYKIAI

NOBELIO PREMIJOS LAUREATAI

Nobelio premija už literatūrą paskirta egiptiečių rašytojui Naguib Mahfouz. Tai pirmas arabų rašytojas gavęs šią 87-tus metus dalinamą premiją. Jis yra 76 metų amžiaus, gyvena Kaire ir savo prozoje aprašo savo žmonių gyvenimą ir likimus nuo faraono laikų iki šių dienų.

Nobelio premiją už atsimus medicinos srityse laimėjo du amerikiečiai ir vienas britas. Amerikiečiai gydytojai - mokslininkai Gertrude Elion ir jos partneris George Hitchings premiją gavo už atradimą naujų vaistų gydyti leukemiją ir kitas ligas. Britų mokslininkas Sir James Black, farmakologas Londono universitete yra taip pat naujų vaisių tyrimo pionierius.

RINKIMAI KANADOJE

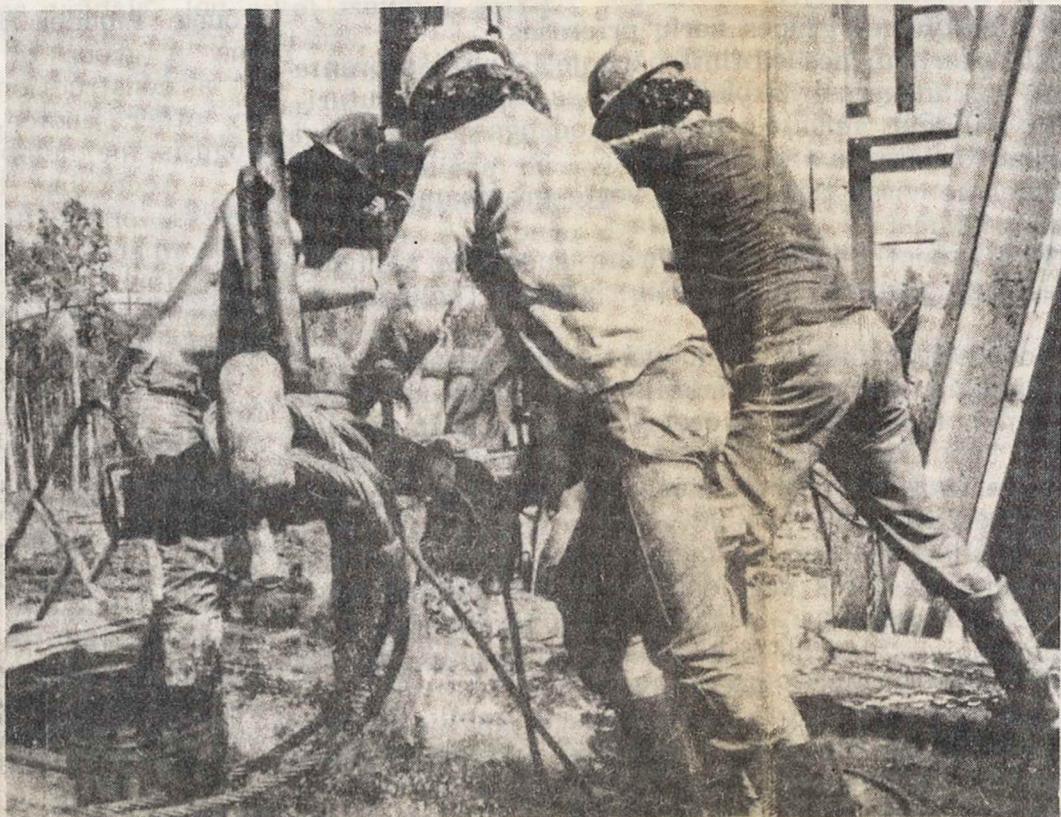
Nežiūrint, kad paskutinieji viešosios nuomonės įstaigų apklausinėjimai rodo kiek sumažėjusį Progresyviųjų konservatorių populiarumą, Mulroney ir jo partija yra pralenkusi savo oponentus apie 10%. Viešų apklausinėjimų dabar taip gausu, kaip niekada anksčiau, ir pridėjus dar slaptuosius kiekvienos politinės partijos apklausinėjimus, šiuos rinkimus galima pavadinti labiausiai "suelektronintais". Ar moderniosios mašinos tiksliai atspės rinkėjų nuotaikas, parodys lapkričio 21 dienos rezultatai. Įdomi trijų partijos vadų taktika. B. Mulroney patarėjai laiko jį kiek galima atokiau nuo reporterių, kad šis savo iprastu tūciažodžiavimu neišsišoktų ir nesugadintų oraus valstybininko pozos, kurią jam patarė išlaikyti iki rinkimų tie patys jo patarėjai.

Tuo tarpu Liberalų J. Turner bando labai agresyviai pulti Mulroney už jo laisvos prekybos sutartį ir korupciją ministerių kabinete ir Kanados pardavimą JAV pirkliams, bet nesklaidi rinkiminės strategijos pradžia ir partijos nevieningumas jam vis dar tebekankia.

E. Boadbent iš visų jų nuosekliausias, tebekartoja savo partijos socialinių reformų programas, kurios būtų daugeliui kanadiečių priimtinos, bet tikrai puse lūpų tepamini visą eilę reformų, kurių siektų jo partijos radikalūs kairiausios sparnas, bet kurios yra visiškai nepriimtinos daugumai kanadiečių.

Broadbent bus taip pat pakenkęs sau ir savo partijai tvirtindamas, kad liberalų partija galinti visiškai suzlugti ir todėl liksia

h.n.

Alyvos gręžimo darbininkai Albertos provincijoje, Kanadoje.

Kanadoje tikrai viena dešinioji partija, būtent, konservatoriai ir viena kairioji - NDP. Tokia galimybė kanadiečiams tegali išgąsdinti. Liberalai iki šiol sekmingai laikėsi vidurio, įgyvendindami būtinąsias socialines reformas, bet nesimesdami nepopuliarioni kraštutinių socialistų programon.

RINKIMAI AMERIKOJE

Ištrimituotieji antrieji debatai, kurie įvyko spalio 13 d. Los Angeles mieste, visų stebėtojų profesionalų nuomone, galutinai nugarazdino Dukakio šansus tapti JAV prezidentu. Dabar respublikonų kandidatas George Bush, tų pačių stebėtojų nuomone, turis tikrai per likusias tris savaites nepadaryti didesnių klaidų ir jo išrinkimas esąs garantuotas. Panašiai pasisako ir viešosios nuomonės įstaigos, paskutiniemis dienomis skelbiančios 17% daugumą Bush'o naudai ir nurodančios kad Bush jau turis daugiau negu reikalingą skaičių delegatų iš didelės daugumos valstijų.

RINKIMAI IZRAELYJE

Darbiečių partijos vadas Shimon Peres pažadėjo Izraelio piliečiams, kad jeigu jis bus išrinktas ministru pirmininku, leis palestiniečiams okupuotose srityse išsirinkti savo delegatus taikos deryboms su Izraeliu. Jis tai pasakė spalio 17 d., kai vėl 13 palestiniečių buvo sužeisti demonstracijose. Spalio 18 d. Izraelio kareiviai vėl sužeidė keliolika demonstruojančių, nušovė du ir sužeidė pirmą kartą JAV reporterį.

Peres taip pat pažadėjo, kad po lapkričio 1 d. rinkimų, jis tuojau pat kreipsis į JAV ir Jordano vyriausybes, kad šios organizuotų Viduriniųjų Rytų taikos pasitarimus, kurių nenori dabartinis ministe-

ris pirmininkas Shamir, dešiniųjų Likud bloko vadas. Šis neseniai pagrasino maištaujantiems palestiniečiams, kurių jau žuvo virš 300, kad jeigu jie panaudosią ginklus vietoje akmenų, tai iš jų "nieko neliksia".

Tuo tarpu Palestinos Tautinė Taryba susirinko š.m. spalio 31 d. ir, kaip skelbiama, priims PLO siūlomą Palestinos valstybės nepriklausomybės paskelbimo aktą. Tarybą sudaro 500 arabų palestiniečių delegatų.

SOVIETŲ NAUJIENOS

Gorbačio'as sušauktoje žemės ūkio konferencijoje pranešė, kad sovietų žemės ūkis turis būti perorganizuotas iš pagrindų, jeigu norima išvengti ekonominės katastrofos. Nutarta nuomoti žemę 50-čiai metų tiems ūkininkams, kurie norėtų nepriklausomai nuo kolchozų žemdirbiauti. Gorbačio'as taip pat kritikavo visą maisto parūpinimo ir tiekimo sistemą. Anot jo, jei kolchozuose viskas būtų tinkamai sąjama, nuimama, patalpinama sandėliuose ir išsiunčiama taip, kad pasiektų krautuves, tai bent 25% esą padidintų maisto gaminius ir produktus. Priežastis esanti kolūkiečių atitrūkimas nuo žemės, jų pasyvumas ir stoka iniciatyvos. "Mes juos padarėme ne savo žemės šeimininkais, bet samdinais" - pasakė Gorbačio'as, lyg būtų atradęs naują Ameriką. Revoliucijos pradžioje komunistams tai buvo pasakė ir kartojo iki šių dienų visi tikrieji žemdirbiai. Ir šiandien tai kartoja Pabaltijo Persitvarkymo sąjūdžiai: "Mus Maskva padarė vergais mūsų pačių namuose".

Gorbačio'ą gi galima pagirti už tai, kad jis išdrįso visa tai iškelti viešumon ir imtis seniai reika-

lingų reformų.

Reuterio žinių agentūra praneša, kad sovietų akademikas Georgy Arbatov'as PRAVDOJE rašo apie sovietų kariuomenės vadų nenorą tartis su Amerika dėl ginklų sumažinimo. Jo žodžiais, sovietų karinės nuolaidos niekam nepranešamos, net ekspertams, kurie turi viešai paaiškinti ir apginti sovietų pozicijas. Jis ragina įsteigti parlamentarinį komitetą, kuris turėtų prižiūrėti valstybės gynybą ir priverstų sovietų karinius vadus mesti savo slapukišką politiką.

Maskvoje paskelbta, kad kitų metų pradžioje numatomas Gorbačio'as ir komunistinės Kinijos vado Deng Xiaoping pasitarimas. Tai būtų pirmas toks vadų susitikimas po 30 metų. Kiniečių ir sovietų diplomatai spaudai praneša apie galimą sovietų-kiniečių viršūnių konferenciją 1989 metų balandžio arba gegužės mėnesi. Paskutinis toks pasitarimas įvyko 1959 m. tarp Nikitos Chruščio'as ir Mao Tsetung'o.

Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos užsienių reikalų ministrai pranešė apie gerėjantį šiuo valstybių santykius ir galimybes pradėti derybas apie tradicinių ginklų sumažinimą Europoje, gal net šių metų gale.

Rusų literatūros mėnesinis žurnalas NOVY MIR praneša iš Maskvos, kad kitų metų pradžioje pradės spausdinti Nobelio premijos laureato Aleksandro Solženitsino raštus. Pirmuoju numatomas romanas GULAG ARCHIPELAG, kuriame aprašoma ištremtųjų ir kalinių nelaiminga lemtis. Iki šiol ištremtojo rašytojo kūryba Sovietų Sąjungoje buvo griežtai draudžiama. Kaip žinia, rašytojas gyvena šiuo metu egzilyje Vermont'o valstijoje, Amerikoje.

Iš Pakistano pranešama, kad Sovietų Sąjunga bando užmegzti ryšius su Afganistano laisvės kovotojais, kur ir apie ką šie pasitarimai vyks, nepranešta.

Scripps Howard žinių agentūros pranešimu, komunistinė Kinija iš komunistų herojų sąrašo išbraukė

Staliną. Jo atvaizdas nebebus tinkamas iškabinti viešumoje todėl, kad ir pačioje Sovietų Sąjungoje statomi paminklai Stalino persekiojimų ir žudynių aukoms ir, gavėms, kurios buvo pavadintos Stalino vardu, duodami nauji pavadinimai.

RYŠIAI SU UKRAINIEČIAIS

Amerikos Lietuvių Taryba palaiko artimus ryšius su ukrainiečių veikėjais. Gavusi kvietimą dalyvauti jų krikščionybės tūkstanties metų sukakties minėjimo iškilmėse, pasiuntė sveikinimą, pranešdama, kad lietuvių atstovai dalyvus.

SOVIETAI GROBIA LIETUVIŲ "AUKSA"

Dienraštis CHICAGO SUN TIMES išspausdino ALTO informacijos vedėjo prel. J. Prunskio laišką, įdėdamas į pirmą vietą ir uždėdamas antraštę net per dvi skiltis: "Moscow goes for Lithuanian gold". Laiške atkreipiamas dėmesys, kad olimpiadoje Maskva priskaito sau pavergtų tautų sportininkų laimėjimus. Taip buvo su krepšinio rungtynėmis, kurias laimėjo keturi lietuviai krepšininkai: S. Marčiulionis, A. Sabonis, R. Kurtinaitis, S. Chomicius, o laimėtą aukso medalį Maskva priskyrė sau. Kai portorikiečiai olimpiadoje pasiekė kokių laimėjimų, jie buvo užskaitomi Portoriko valstijai, o Maskva priskyrė sau, ne Lietuvai. Tokią informaciją ALTAS perteikė ir TRIBUNE redaktoriams.

KREIPIMASIS Į PREZIDENTĄ IR VALST. SEKRETORIŲ

Okupuotoje Lietuvoje demonstruojantieji lietuviai prieš Maskvos susitarimą su Hitleriu buvo rugsėjo mėnesi milicininkų lazdomis apmušti, kai kurie net sukrūvinti. Amerikos Lietuvių Taryba kreipėsi į prezidentą Reagan'ą ir valstybės sekretorių Shultz'ą, prašydama, kad pareikštų protestą Gorbačio'ui ir primintų Sovietų ambasadai Washington'e, jog toks žmonių teisių laužymas yra nepateisinamas.

DISERTACIJA APIE PABALTIO OKUPACIJĄ

Illinois universitete daktaro laipsnio siekianti studentė Karen Fredman, atvykusi į Amerikos Lietuvių Tarybos centrinę būstinę, čia pasirinko medžiagos savo moksliniam darbui. Ypač ji susidomėjo VLIKO išleista J. Pajaujo knyga "Soviet Genocide in Lithuania" ir Jūrų šaulių išleista prel. J. Prunskio knyga "Lithuania under Soviet Occupation".

ŽYDŲ ĮSTAIGA PAKVIETĖ LIETUVIŲ KALBĖTOJĄ

Čikagoje, 2020 W. Devon, esanti įstaiga Jewish Vocational Services kreipėsi į Amerikos Lietuvių Tarybą, prašydama atsiųsti paskaitininką apie lietuvių kultūrą. Paskaita numatyta spalio 28 d. Į ją pasiryžęs vykti prel. J. Prunskis.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Lietuvių Teisėms Ginti Komiteto ir Fondo posėdyje, įvykusiame 1988 m. liepos 30 d. Čikagoje, dalyvaujant VLIKO atstovui Vytautui Jokubaičiui, JAV LB atstovams dr. Viktorui Stankui ir Danguolei Valentinaitei bei ALTO pirmininkui G. Lazauskui, apsarstyti LTG Fondo Tarybos ir Valdybos papildymai.

Pasibaigus kadencijai LTG Fondo Komiteto pirmininku išrinktas dr. Viktoras Stankus (iš Clevelando), LTG Fondo Tarybos pirmininku - Vytautas Jokubaitis (iš Clevelando) ir LTG Fondo Valdybos pirmininke - Danguolė Valentinaite.

Primenama, kad LTG Fondo surinktos lėšos naudojamos tik lietuvių gynybai ir reikalingai dokumentacijai. Nukentėję savo prasymuose turi tiksliai pateikti su gynyba surištas sąskaitas, kiek ir kokioje stadijoje yra skolos, kas yra advokatas ir kt. Tai yra oficialūs formalumai, ir tai reikalinga proporcingam lėšų paskirstymui.

Visuomenė kviečiama, ginant lietuvių teises, aukoti Lietuvių Teisėms Ginti Fondui, 2711 W. 71-st St. Chicago, IL 60629. Aukus galima siųsti ir per ALTą.

OKUPANTO PROPAGANDOS BŪDAI

Madison, WI ir Vilniaus miestų "suporavimo" tikslu, 1988 m. gegužės 15 d. per Madison WART 89.9 FM radijo stotį buvo perduotas "radijo tiltas Madison-Vilnius", paruošta speciali programa okup. Lietuvoje, Vilniuje.

Madisono ALT skyriaus pirmininkas Algirdas Čaplėnas iš radijo stoties gavo leidimą tuo reikalu vėliau atsakyti toje pačioje stotyje.

Atsakymą, pagrįstą faktais, paruošė Madisono ALT sk. vicepirmininkas Romas Vasys ir jį perdavė per tą pačią stotį 1988 m. birželio 26 d. Efektingas pranešimas užtruko visą pusvalandį.

Pastaruoju laiku Madisone lankėsi pora grupių iš ok. Lietuvos. Sugrįžę jie savo spaudoje gyrėsi nebūtais laimėjimais, kaip įprasta propagandistams.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 22 -
Rėmėjo - \$ 25, -

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūda, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

“Lietuviai pasirašo protesto peticiją plevėsuojant tautinei vėliavai”
U.S. NEWS & WORLD REPORT, Oct. 17, 1988

4. Nenuimti pasėliai, gamybos priemonės bei traukiamoji jėga negražinami ir jų vertė neatlyginama (tvartai, daržinė ir pan. ūkiniai trobesiai gamybos priemonėms nepriskiriami).

Už vaismedžius ir vaiskrūmius neatlyginama.

Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narių priedas

Minėti nutarimai neskelbtini spaudoje! - visai suprantama kodėl. Juk nenorom iškyla klausimas, argi šis nutarimas tėra piliečių teisių gynimo priedanga arba netgi parodija kai kuriais savo punktais.

1. Kodėl ne visas turtas ar jo vertė grąžinama politiniams tremtiniams?

2. Kodėl neatlyginama už turėtą sodą, už gamybos priemones, už pasėlius (juk derlių nusiėmė kolūkiai ar kiti)?

3. Kodėl atlyginama trobesių vertė pagal draudimo tų metų įkainojimą, kuris tais metais (1945-1952 m.) buvo skaičiuojamas kapeikomis. Neretai visų trobesių vertė įkainojama 300 rb., 500 rb.... Tai tiesiog simbolinė pasiūlymo verta suma, dabar mėnesinio - dviejų mėnesių atlyginimo vertės.

Jei yra išlikę pastatai, kur jie bebūtų perkelti, būtina grąžinti pačius pastatus pageidaujant jų tikriesiems savininkams. O jei nugriauti, neišlikę - reikia įkainoti šiuo metu galiojančiais statybų kainininkais, atskačius ištrėtimo dienai buvusį nusidėvėjimo procentą.

Kiekvienas reabilituotas asmuo, kuris gavo už savo turimą atlyginimą, pajuto iš valdžios pusės patyčią. Atrodo kad visi ištremtieji buvo ubagai.

Būtina peržiūrėti toki neteislingą LTSR MT nutarimą! Žmogui reikia atlyginti visą jam padarytą žalą ir teisingai.

Liaudies teismai iki šiol tuo klausimu neišsprendė nei vieno piliečio naudai pareiškimo.

Kur pilietis dėl grąžintino turto vertės sumos nepagrįstamumo besikreipė, jam visad atsakoma neigiamai, pasiremiant minėtu LTSR MT nutarimu.

Turėtųjų pastatų dažniausiai valdžia negražindavo, nes jie panaudoti mokykloms, poilsio vietoms, kontoroms, komunaliniams butams.

Sąjūdžio Žinios, Nr.36, 1988.

METALURGINĖ DŽŪKIJA ?

KRIVOJ ROGO (ar ne keistas vardas Lietuvai? "NL"?) rajone išdžiūvę šuliniai, augalija, dirvožemiai - juose niekas neauga, geriamas vanduo atvežamas gyventojams iš už daugelio kilometrų.

1987 metų balandžio 4 dieną VARĖNOS rajoninis laikraštis "Raudonoji Vėliava" Nr.41 išspausdino Vilniaus kompleksinės geologijos žvalgybos ekspedicijos vyr. geologo A. Žvyko straipsnį "Ką slepia Varėnos smėlynai". Cituojų: "Štai jau antras dešimtmetis Lietuvos geologų dėmesys prikaustytas būtent prie pietinės Lietuvos (Varėnos apylinkių). Paaiškėjo, kad ne tik uogomis, grybais ir skambiomis dainomis garsus Dainavos kraštas. Po kruopščių tyrimų nustatyta, kad kristalinės uolienos yra arčiausiai žemės paviršiaus būtent čia, ir jose gausu keistų magnetinio lauko nukrypimų. Ir štai grėžinys po grėžinio, kaip ilgos adatos dūrimas perveria gelmes iš pradžių iki pusės kilometro, po to dar giliau. Kilometras! Staklių pagalba į paviršių keliamos uolienos, kurių amžius su kiekvienu metru į gilį vis senesnis ir senesnis. Taip į rankas patenka uolienos - pusantro -dviejų milijardų amžiaus. Tiek laiko žemė saugojo savo lobius..."

Ryškiausi lobio išliko į paviršių geležis. Ne vieno ar kelių metrų sluogsnio, šimta metrų. Prie Matuizų, Zervynų, Čepkelių raisto...Greičiausia geležies aptikta vos ne po pačia Varėna. Tiek, kad Varėnos miesto generalinis planas turėjo būti peržiūrėtas plėtimui į kitą pusę, nes draudžiama statyti virš naudingų iškasenų telkinių. "Šauni" perspektyva Varėnos miestui. Prasidėjo sukauptos medžiagos apdorojimas. Darbas įtemptas ir labai kruopštus. Tam pajungtos įvairios laboratorijos ne tik Lietuvoje, bet ir Minske, Kijeve, Leningrade.

Jau ir dabar aišku, kad šios naudingos iškasenos rasta daug, kad ją drąsiai galima pavadinti pramoniniu telkiniu, o gal ir ne vienu. Yra ir vardas - Varėnos geležingoji zona. O tai reiškia, kad netrukus, praslinkus vos keletui metų, vėl pakils virš miško grėžimo staklių bokštai, kad bus pradedamas naujas darbų etapas - detalesnis tyrimas.

A.Žvykas, Vilniaus Kompleksinės Geologijos Žvalgybos Ekspedicijos vyresnysis geologas.

/ Analogiškų straipsnių, peršančių džūkams metalurgų profesijas respublikinėje, sąjunginėje spaudoje buvo ir daugiau. Tikriausiai nereikia aiškinti, ką unikalaus savo gamta Varėnos rajonas reiškia Lietuvai. Ar galima iš viso įsivaizduoti Lietuvą be Varėnos miškų? Tokia perspektyva galima. Kai sprendėsi klausimas dėl naftos gavybos mūsų pajūryje, sveikas protas paėmė viršų. O kaip bus dabar?

Gediminas Jakavonis

PRANEŠA LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS

Anglų kalboje :

RIOT POLICE CLASH WITH VILNIUS DEMONSTRATORS

(New York, September 28. LIC) About 500 Soviet policemen in riot gear beat demonstrators with rubber truncheons in Vilnius Gediminas square today, reported eyewitnesses in Lithuania.

Defying official warnings, demonstrators marked 49th anniversary of the signing of the second secret protocol to the Molotov-Ribbentrop Pact, by which Nazi Germany agreed to transfer Lithuania to the Soviet sphere of influence. The demonstration was staged by the Lithuanian Freedom League, an organization advocating Lithuanian independence.

An hour before the program was to begin, uniformed militiamen and army troops surrounded the entire square. As demonstrators gathered off the side of police barricades, near Gediminas Hill, riot squads attacked the crowd four times between 6:00 and 6:40 p.m.

"They beat everyone and anyone, even children and old women...", said Vytautas Bogušis, a spokesman for the League. "People scattered in all directions, but then regrouped and came back shouting "Fascist occupiers out of Lithuania!" The police, armed with helmets, shields and rubber truncheons, countered with more attacks.

At least 20-30 people, including a Catholic priest, and perhaps many more, were dragged off into waiting cars and driven away to the unknown whereabouts, reported Bogušis.

About 5000 people broke away and marched a half-mile to the religious shrine of Our Lady of Vilnius, singing religious and national hymns to the applause of passers-by. "Residents waved from their balconies, others cried at the sight of the procession", said Bogušis.

A violent clash between police and some protestors was reported to have taken place outside the former Young Pioneer Palace near Gediminas Square, at 7:30 pm. A group of demonstrators, cornered by riot police at a construction site, began throwing bricks. They had no other choice, but to defend themselves"; reported Bogušis. The number and extent of injuries are not known.

According to demonstration speaker Fr. Robertas Grigas, police forces withdrew at 8 pm to Gediminas Hill, where, it was rumored, protestors would attempt to raise the national tri-color flag of Lithuania. The Soviet Lithuanian flag presently waves atop a castle on Gediminas Hill.

When the police withdrew, masses of people returned to the square, said Grigas, citing eyewitness estimates of 15,000-25,000 participants. According to Grigas, the demonstration was allowed to proceed without incident, though speeches were often interrupted by applause and chants of "Lithuania will be free!". The demonstrators dispersed peacefully by 9:15 pm.

A demonstration marking the same anniversary and sponsored by the officially sanctioned Perestroika Movement also took place in Kretinga, a city in the northwest Lithuania. An estimated 6000 attended. No violence was reported there.

LITHUANIANS RALLY TO PROTEST VIOLENT ATTACKS BY RIOT POLICE

(New York, September 29, LIC) An estimated 5,000 Lithuanians met for almost an hour today near the office of the Interior Ministry in the Lithuanian capital to protest brutal attacks by riot police against peaceful protestors in Vilnius Wednesday evening and early Thursday morning, according to a reliable source in Lithuania.

Vytautas Bogušis, a spokesman for the Lithuanian Freedom League, which attempted to stage a peaceful rally September 28, to commemorate the 49th anniversary of the signing of a secret Nazi-Soviet protocol assigning Lithuania to the Soviet sphere of influence, told the New York-based Lithuanian Information Center, that speakers at the 1:00 p.m. rally recounted how they and others had been attacked, and demanded an investigation into the militia's behavior. The crowd was given the names of two people who were designated to collect accounts of militia brutality.

According to Bogušis, militia forces charged the demonstrators near Gediminas Square five times last evening between 6:00 and 7:30 p.m., arresting scores of people. Early this morning, riot police staged another violent assault on a group of hunger strikers and their supporters gathered in the square.

Bogušis said initial estimates of demonstrators in the streets of Vilnius last evening had been too low, noting that participants at the Gediminas Square rally had concluded that, at its peak, the rally was attended by at least 25,000. Moreover, the main thoroughfares surrounding the square were packed with additional 200,000 people, said Bogušis.

Following yesterday's demonstration, which ended at 9:15 pm., nine people began a hunger strike to protest the government's refusal to secure the release of Lithuanian political prisoners, most of whom were convicted and sentenced during the pre-glasnost period. Three buses filled with militia approached the square at 4:45 am said Bogušis, and attacked the hunger strikers and up to 50 of their supporters without provocation. All of the hunger strikers were beaten and arrested. According to another source in Lithuania, the hunger strikers went before a magistrate late Thursday and were acquitted of all charges.

Bogušis said today's afternoon rally was significant because it marked the first time that representatives of the major non-governmental groups pressing for reform in Lithuania shared the same stage. Prior to today's rally, the officially tolerated Movement to Support Perestroika had avoided joint public appearances with the more radical Lithuanian Freedom League, which advocates the restoration of Lithuanian independence and has been branded an "anti-Soviet" organization by Communist authorities.

Meanwhile, in Washington, 13 Baltic-American organization sent telegrams Thursday evening to President Reagan and Secretary of State Shultz calling on the United States, as part of its longstanding policy to recognize the legitimacy of the Soviet presence in Lithuania, Latvia and Estonia, "to protest, in strongest terms, the oppressive tactics of beatings and arrests employed against the people of Lithuania by the Soviet government".

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

KĄ SAKO LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIO LEIDINYJE NR.33

ŽURNALISTO GARBĖS KODEKSAS

Sąjūdžio dalyvių ir apskritai visuomenės santykiai su žurnalistais šiuo metu gana įtempti. Nemaža abipusio įtarumo, kaltinimų, pagrįstos ir nepagrįstos kritikos. Tačiau nei masinių informacijos priemonių darbuotojai, nei visuomenė, vertindama žurnalistų veiklą, neturi pakankamai aiškių kriterijų. Siūlome toki dokumentą, parengtą pagal Tarptautinės žurnalistų organizacijos projektą. Tai žurnalistų profesinės etikos arba: **Žurnalistų garbės kodeksas**

1. Žurnalistas tarnauja visuomenės interesams. Visa savo veikla jis turi prisidėti prie pagrindinių žmogaus teisių įgyvendinimo, vystyti savitarpio supratimą tarp tautų. Jis neturi pritarti prievartai arba kurstyti ją, kaip priemonę vidiniams ir tarptautiniams konfliktams spręsti. Jis privalo būti labai atsargus, kad jo veikla neskatintų rasinės, etninės, tautinės arba religinės neapykantos.

2. Žurnalistas atsako už savo publikaciją. Skelbdamas faktą arba jį komentuoamas, žurnalistas turi būti ištikimas jo tikrumui; jeigu nėra galimybių toki tikrumą garantuoti, jis privalo tai nurodyti. Žurnalistas neturi teikti iškreiptos arba tendencingos informacijos. Jei paaiškėja vieno arba kito fakto klaidingumas, privaloma skelbti pataisą.

3. Žurnalistas privalo saugoti profesinę paslaptį, skelbdamas duomenis, jam praneštus su tokia sąlyga. Informacijos šaltinis gali būti atskleistas tik tiesioginiam viršininkui, lygiai taip pat gerbiančiam profesinės paslapties saugojimo principą; informacijos šaltinį galima atskleisti, jeigu jis pats tai įgalioja arba tampa akivaizdu, kad šaltinis žurnalistą sąmoningai dezinformavo dėl ekonominių, politinių, asmeninių arba kitų motyvų. Jeigu faktai, tapę žinomi žurnalistui, yra visuomenei gyvybiškai svarbūs arba prieštarauja jos įstatymams, profesinės paslapties išsaugojimas arba atskleidimas - žurnalistų sąžinės ir pilietinio sąmoningumo reikalas.

4. Privaloma vengti pavienių asmenų ir etninių, tautinių arba religinių grupių įžeidinėjimo.

5. Žurnalistas turi gerbti asmeninį piliečių gyvenimą.

6. Žurnalistas privalo saugoti savo profesijos orumą. Jis neturi teisės rinkti informacijos negarbingais būdais ir priemonėmis. Savo darbu žurnalistas neturi siekti jokių komercinių tikslų. Jis negali tikėtis arba reikalauti atlyginimo, gauti jį, asmeniškai pasipelninti iš suinteresuotos pusės už faktų publikavimą, nutylėjimą, arba iškraipymą.

7. Tarnybiniuose santykiuose žurnalistas privalo rūpintis išlaikyti pusiausvyrą tarp lojalaus lenktyniavimo ir profesinio solidarumo. Plagijavimas - gėdingas. Žurnalistas privalo ginti savo kolegą už etikos normų laikymąsi. **"Jaunimo gretų" redakcijos sąjūdžio grupė.**

GRAŽINKITE TURTA

Dėl Tarybų valdžios neteisėtai represuotų asmenų konfiskuoto turto grąžinimo.

LTSR Ministrų Tarybos 1957.03.05 nutarimu nr. 96, dėl asmenų, kuriems atsauktas spec. nutūrimas, idarbinimo ir dėl jų turto, - atsižvelgiant į 1959.04.06 nutarimų nr. 176 ir 1974.10.14 nutarimų nr. 352 padarytus pakeitimus bei papildymus, nuostatai:

1. Konfiskuoto turto grąžinimo klausimą asmenims, kuriems specnutūrimas yra atsauktas kaip nepagrįstas, svarsto vykdomieji komitetai, remdamiesi šitų asmenų pareiškimais, kuriuos jie paduoda ne vėliau kaip per dvejus metus nuo atleidimo iš specnutūrimo dienos (o kai specnutūrimas atsauktas, kaip nepagrįstas, po atleidimo iš specnutūrimo - nuo sprendimo tuo klausimu priėmimo).

Šitą klausimą svarsto vykdomieji komitetai tų rajonų (miestų), iš kurių buvo ištremti asmenys, kuriems specnutūrimas atsauktas, kaip nepagrįstas.

2. Jei grąžintinas turtas, perduotas prekybinėms arba kitoms organizacijoms realizuoti ar panaudoti kitiems tikslams dar nerealizuotas ar nesunaudotas, jis turi būti grąžintas ankstyvesniam jo savininkui natūra, neatlyginant jo saugojimo ir išlaikymo išlaidų.

Jei turtas jau realizuotas ar panaudotas kitiems tikslams, jo savininkui grąžinama turto vertės suma, faktiškai gauta jį realizavus, neįskaitant komisinio atlyginimo, sumokėto realizuojant turtą.

Trobesių vertė atlyginama pagal trobesių draudimo įkainojimą jų konfiskavimo dieną.

Jei turtas neatlygintai parduotas kolūkiams arba kitoms organizacijoms, jis turi būti grąžintas natūra. Jei grąžinti jį natūra nėra galimybės, turi būti atlyginta jo vertė.

Ginčus, kylančius dėl neatlygintinai parduoto turto grąžinimo, sprendžia liaudies teismai.

2 psl.

LIETUVIAI PRIE LAPTEVŲ JŪROS

Dalia GRINCEVIČIŪTĖ

2. / tęsinys /

Kiti gulėjo ant narų sutinę iš bado arba jau nebegalėjo atsikelti dėl išsekimo ir skorbuto. Skobutu sirgo visi be išimties. Jokių vitaminų mes negaudavome. Be skausmo trupėjo dantys, iš dantenų bėgo kraujas. Blauzdose atsiverdavo neskausmingos negyjančios trofinės opos. Vaikščioti kaskart būdavo vis sunkiau dėl bendro silpnumo ir kraujo išsiliejimo į raumenis ir sąnarius. Atrodė, kad dešimtys peiliukų ar adatų susmaigstyta į blauzdas. Kiekvienas žingsnis kėlė skausmą, o iš ryto ir atsistoti būdavo sunku. Tik ant pirštų galų. Dažniausiai skorbutas paliesdavo kelio sąnarius. Dėl stipraus kraujo išsiliejimo į juos, kojų jau nebegalima buvo ištiesti.

Taip ir likdavo žmogus gulėti ant narų su sulenktomis kojomis, didžiuliais pamėlynavusiais fluktuojančiais sąnariais. Po to dažnai sekdamo viduriavimas ir mirtis.

Kartą, kai atvilkome roges su rąstais, mus pašaukė į kontorą. Išsikinkėme iš virvių ir suėjome į vidų. Mums pasakė, kad gausime atlyginimą už pusę mėnesio. Viso gavome po vieną trijų rublių banknotėlį (dabartiniais pinigais - 30 kp). Čia pat viršininkas Travkinas pradėjo mums prakalbą: ... reikia prisidėti prie šalies gynybos, reikia aukoti ginklams..."

Iš anksto buvo sudarytas sąrašas ir prie kiekvienos pavarės buvo nurodyta suma - 3 rb. Beliko tik pasirašyti.

Prieš mus stovėjo sotas ir išpuoselėtas ponas: elegantišku kitieliu iš amerikoniško diagonalo, šiltu ir lengvu kailiniu apavu, išsiilsėjęs, švariai nusiskutęs, kvepiantis odekolonu, raudonskruostis.

Jis kalbėjo lengvai ir sklandžiai, kaip apie menkniekį kalbėjo, tarsi nematydamas prieš save vos besilaikančių ant kojų leisgyvių žmogų su vasko spalvos veidais, idubusiomis akimis, skarmaluotų ir utėlėtų, laikančių rankose tuos nelaimingus taip sunkiai uždirbtus 3 rb. Kalbėjo lyg nesuprasdamas, kad be jų nenupirksim net duonos davinio. Mes pasirasėme ir kiekviena padėjom atgal savo banknotėlius.

Barakų ligoniniai prašė vandens. Reikėjo trupinti ledą ir sniegą. Malkų nebuvo. Todėl dažną vakarą aš sėlindavau į lentų sandėlių pavogdavau porą lentų ir šliauždama vilkdavau juos į baraką. Sukapodavau. Užkurdavome "barabaną" (pusę geležinės statinės), užvirindavome vandenį, pašildydavom ligoniams plytas prie kojų, džiovindavom apavus ir veido aprišimą.

Kūrenant kartais nuo lubų imdavo varvėti, ir paskui ant apklotų susidarydavo ledinė plutelė.

Buvo 1942 m. Kūčios. Ant narų sutinusiomis kojomis ir veidu, net akių nesimatė, gulėjo be sąmonės mano Motina. Jis šlapinosi beveik vienu krauju. Tai buvo grėsmingas, ūmus inkstų uždegimas. Gulėjo ant maišo, prikimšto medžio drožlių. Apkabinusi, Ją šildžiau savo kūnu, maldavau nemirti, prisiečiau, kad parvešiu Ją į Lietuvą. Visomis savo dvasios jėgomis meldžiau Dievą padaryti stebuklą, neleisti jai čia numirti. Ji negirdėjo, kaip į užpusytą mūsų baraką pralindavo lavonų vežiotojai ir paklausė, kur Grinkevičienės lavonas?

Paskui mane nuvedė į teismą. Prieš dvi dienas, kai aš atsilvilkau dvi pavogtas lentas, jas sukapočiau ir užkūriau ugnį, į baraką įlindo du viršininkai - Sventickis ir Antonovas. Pagal lentų pėdsakus sniege jie lengvai surado vagį. Surašė aktą ir perdavė mane teismui.

Teismas vyko gretimame barake. Buvo stalas, uždengtas raudona medžiaga. Ant jo degė žvakės. Kaltinamųjų suole sėdėjome septyni. Penki už lentas, du - už duoną: vienas Platinas, antras - Albertas Janonis, Kauno dramostudijos studentas iš Šiaulių.

LIETUVOS ATSTOVYBĖ WASHINGTON'E praneša, kad S.Lozoraitis, jr., buvo nuvykęs į Chicago, norėdamas su atitinkamais specialistais išaiškinti Ignalinos branduolinės jėgainės technines charakteristikas ir su jomis surištus didelius pavojus Lietuvos gyventojams bei teritorijai.

Iš KAUNO gauta žinia, kad du broliai Mečišiovas ir Gintaras Tarasevičiai ir jų bičiulis Ričardas Andrijauskas rugsėjo 21 d. buvo paleisti laisvėn. Jie buvo sulmti už tai, kad š.m.gegužės mėn.25 d. per Sovietų Sąjungos - Suomijos sieną mėgino pabėgti į Vakarus, bet buvo sugauti.

MIRĖ PROFESORIUS BALYS VITKUS

Š.m. spalio mėn. 5 d. mirė, sulaukęs 90 m. amžiaus. Jis buvo gimęs Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 40 metų.

Prof. Balyt Vitkus buvo ŽEMĖS ŪKIO AKADEMIJOS DOTNUVOJE profesorius, rektorius; Laikinosios Lietuvos Vyriausybės žemės ūkio ministeris. Išėmimo - visuomenės veikėjas, ypatingai Agronomų Sąjungos veikėjas.

Praneša:

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS
Chicago, IL 60636 USA 5620 So. Claremont Avenue

Vytėnis Statkus, Lietuvos kariuomenės istorikas, šiuo metu yra Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro (LTSC) konsultantas kariniams reikalams. LTSC ruošia muziejų Jaunimo Centro antrame aukšte, kuris bus atidarytas š.m. gruodžio mėnesį. Muziejaus viena dalis eksponuos karinius ordinus bei ženklus. LTSC muziejaus direktorė Nijolė Mackevičienė.

Dr. Adolfo Damušio studija, "Lietuvos gyventojų atkos ir nuostoliai Antrojo pasaulinio karo ir pokario 1941-1959 metais", išėjo iš spaudos. 58 puslapių leidinyje žemėlapiams bei lentelėms buvo išleistas LAISVĖ for ir LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO (LTSC)

Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro Muzikologų archyvas palaiko ryšius su daugeliu lietuvių muzikų, nacia pageidaujama muzikos literatūra, teikia informaciją apie lietuvių muzikos istoriją, liaudies kūrybą ir pLietuvių muzikai ir atlikėjai taip pat neužmiršta Čikagos muzikologijos archyvo. Esame dėkingi kompozitoriui Giedrei Gudauskienei už naujausių gaidų ir mikos išrašų pluoštą, choro dirigentei Daliai Viskontienai už "Volungės" choro antrosios plokštelės išrašus, kompozitoriui Broniui Budriūnui už padovanotą Rūtos Klevos džiū. 1988.X.20

Alberto motina Janonienė, mirė iš bado, maldavo sūnų, nors trupinėlio duonos, ir artas su Platinsku naktį įlindo į kepyklą. Viskas būtų pasibaigę laimingai, jeigu jie, paėmę kiek duonos, būtų išėję į baraką. Bet pajutę duonos kvapą, vaikinais neišėję ir puolė prie jos. Bevalgydami nusilpo ir neteko sąnės. Ten juos rytą ir atrado begulinius.

Dėl lentų kaltinamieji aiškiai įvairiai. Pirmasis sakė, kad ją nešėsi mirusio vaiko karsteliui padaryti, kiti tvirtino, jas radę. Aš kaltinųjų suole sėdėjau pasuktinė. Karo metu teismas greičiau. Per pusvalandį teisėjas apklausė šešis ir kreipėsi mane, ar prisipažistu vogusi lentas, t.y. socialistinę mavybę.

- Taip, vogiau.
- Galbūt jus kas iš suaugusių pasiuntė? Pasakykit kas, - ir jūsų neteisime.
- Manęs niekas nesiuntė.

Teismas išėina pasitarti, es, septynetas, laukiame nuosprendžio. Niekas negalvo apie bausmės dydį, nes tai neturi reikšmės. Metai - dešimt metų - vienas ir tas pats. Į lagerį Stolbuose ašys per sniegynus 50 km. Visiems aišku, ir teisėjams, pat, nė vienas iki ten nenuėis. Bet kokia bausmė mirties bausmė. Mamytė, turbūt, jau mirusi. Galas kelios visai arti.

Nuosprendis: už duoną bertui Janoniui ir Platinskui - po trejus metus. Už lentas - visiems po metus. Mane išteisinti už prisipažinimą, o dėl taip? Jie gynėsi, norėjo dar išlikti, bet eis mirti, mane paliko. Kam? Grįžtu į baraką. Šalta, tamsu. Ženė uždega balaną. Pamatau stebuklą: Mamytė pradeda gauti sąmonę. Nėra vandens. Vėl išeinu į sandėlių voglentų. Šviesi, nuostabi Kalėdų naktis.

Po keleto dienų vs nuteistuosius ir tuos, kuriuos dar teisė kitą dieną, įrė ginkluoti sargybiniai. Netrukus pakilo ir įsisiautė pūga. Laikėme juos zuvusiais. Bet kitą dieną du grį Riekus (ūkininkas iš Seirijų) ir šešiolikametis berniukas era Charasas iš Kauno su nusalusia ranka. Abu buvo įeisti už lentą. Riekus visas apleidėjęs, vos gyvas, krito barake ant grindų ir ėmė raudoti: "O, Kristau, Kristau, nejaugi tavo kryžius buvo toks sunkus?"...

Jis papasakojo, kaip pakilo pūga, žmonės neteko orientacijos. Sargybiniai metė šautuvus ir ėmė glaustis prie suimtųjų. Nusprendę rizi, bet nesusigaudę, kurioj pusėj Trofimovskas. Kietenas rodė vis kitą kryptį. Taip ir nuėjo per pūgą kietenas savo kryptimi. Žuvo visi vie nuolika nusteistų ir sargybiniai. Pavasarį, kai nešė ledus, pamatėme lavonus, plaukiančius ant ledo lyčių į Laptevų jūrą.

Tarp šių žuvusių buvo jaunuoliai Dzikas ir Lukminas Bronius nuo Kėdinių. Jie taip pat, kaip ir Janonis su Platinsku, buvo teisti už duoną, tik tai kitą dieną. Ju istorijos panašio tragiški likimai vienodi. Išbadėję jaunuoliai Dzikas ir Bronius Lukminas bandė gauti parduotuvėje antrą kartą keletą šimtų gramų duonos. Duonos jiems nedavė, stipriai sumusę ir perdavė teismui. Ir sumokėjo jie už tą nesuvalgytą duoną savo gyvybėmis.

Nusalusį B's ranka pajudo, audiniai nekrozavo. Jis kankinosi keli paras ir verkė: "Už ką man nupjau ranką?" Kai ga nurimo, su šunimis ji išvežė į Tikisio uostą. Ten ją ir amputavo ranką iki peties. Tokia buvo lentos kaina..

Nuo 1942 metų gruodžio mėnesio lavonams vežti jau prireikė dviejų brigadų. Kiekvienoje dirbo po 4 žmones: Abromaitienė Malvina, mokytojo žmona nuo Merkinės, Marcinkevičienė Albina, Petrauskas, mokytojas nuo Šiaulių, Dundulė, Lietuvos kariuomenės pulkininko žmona, Abromaitis Jonas, mokytojas, Vitkevičius Steponas iš Šiaulių (mė iš bado), Tamulionienė Teofilė, Tamulevičius, Lieos kariuomenės kapitonas iš Marijampolės, Tautvaisis, švedė (apie 1956-57 m. išvyko į Švediją). Patys vežiotojai buvo labai išbadėję ir nusilpę, todėl pririšdavome prie lavono kojų virvę ir bendromis jėgomis traukdavę į baraką. Paskui mirusiuosius dėdavo ant rogių ir šikinkę į virves, veždavo keletą šimtų metrų toliau į baraką. Ten lavonus išversdavo į bendrą krūvą. Senų juose likdavo prisalę mirusiųjų plaukai. Kai mirė Gamziė, pas ją po rūbais ant krūtinės buvo likęs nedidelis onos gabalėlis. Traukiant mirusiąją nuo narų, vienasmogus jį pastebėjo, išsitraukė duoną ir skubiai apibrėšė utelės, ją čia pat suvalgė. Tebūna pasmerkti ir teaukia savo teismo budeliai, privedę žmones iki tokio ovio.

Kia viena moteris, mokytojo žmona, rado prie viršinink, Sventickio namų išpiltą jų naktinį kibirą. Tarp

nier apie jį paruoštą knygą.

3 Santa Monica - W. Los Angeles apylinkė padovanota Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centru (LTSC) visus sa veiklos archyvus. Pasaulio lietuvių archyvas, LTSC de, yra Lietuvių Bendruomenės oficialus archyvas, kame telkiami visų LB vienetų archyvai. Kiti LB organai kviečiami sekti Santa Monica apylinkės pavyzdžiu, kaip svarbi medžiaga neišnyktų. LTSC veikia Jaunimo atre. Archyvų vedėjas rašyt. Česlovas Grincevičius.

Juozas Budrys paaukojo Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centru (LTSC) laikrodį, kurį jis gavo kaip dovaną už stoletų šaudymą 1938 metais, būdamas leitenantu 5-ame pėstininkų pulke. Taip pat pridėjo Hanau lietuvių tovyklos antspaudą.

Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro Lietuvių Medicinos muziejui paskutiniu metu eksponatų aukoję sekantys asmenys: inž. Liūtas Grinius, dr. Marija Gimbutienė, konsulė Juzė Daužvardienė, dr. Birutė Paprockienė, dr. Ferdinandas Kaunas, A. Naudžiuvienė, Salomėja Valiukienė, S. Mazutienė ir dr. D. Bieliauskienė. LTSC lieka dėkingas šiems susipratusiems lietuviams, kurie atėjo į talką lietuvių kultūrinių vertybių išlaikymo darbe.

Dr. Mindaugas Vygantas su ypatingai stambia auka ir dr. Jonas Valaitis, dr. Ferdinandas Kaunas, dr. Vacys Šaulys ir dr. Kazys Ambrozaitis prisirašė kaip Lietuvių medicinos muziejaus (LMM) nariai LMM atidaryme Jaunimo Centre. LMM yra dalis Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro (LTSC). LTSC tikslas yra išsaugoti lietuvių kultūrines vertybes. LMM direktorė dr. Milda Budrienė.

Aldona ir Kazimieras Rimkai, dr. Vanda Sruogienė, Jani -

mėšlų ji pastebėjo duonos gabalėlį. Moteris atsiklaupusi išsikrapstė išalusią ir išmatas duonelę ir ją suvalgė.

Jei siausdavo pūga, mirusieji po keletą dienų išgulėdavo ant narų šalia gyvųjų.

Daniliauskienė, Marijampolės gimnazijos direktoriaus žmona, mirusi tris paras išgulejo šalia savo sūnaus Antano ir kitų, kurie jau nesikėlė. Visas barakas buvo po sniegu. Į jį patekti buvo galima tik šliaužiant siauru sniego urvu žemyn. Abromaitienė M. paprašė sūnaus Antano paieškoti kokios nors skarytės parišti mirusiai Mamytei veidą. Bet jis pats gulėjo sutrauktomis kojomis dėl gausių kraujo išsiliejimų į kelio sąnarius ir negalėjo atsikelti. Kai mirusią Daniliauskienę virve už kojų traukė iš barako pro siaurą sniego skylę į viršų, Antanas šaukė iš paskos: "Dovanok, brangi Mamyte, kad negaliu tavęs palydėti..."

Mūsų barake mirusi Atkočaitienė, spaustuvininko žmona iš Kauno, taip pat ant narų šalia gyvųjų išgulejo keletą dienų.

Kai Tit Aruose mirė Matulis (iš Kauno), žmona savaitę tai slėpė, gulėjo šalia vyro lavono, kad gautų jo duonos davinį. Bet netrukus ir ji mirė iš bado.

Lietuvos žemės ūkio akademijos rektorius, profesorius Vilkaitis buvo paskirtas sargu. Išsekęs nuo bado, profesorius susmuko ant statinių ir numirė. Žmonės, gerbdami profesorį, kurio vardas buvo žinomas ir už Lietuvos ribų, padarė jam karstą. Bet po savaitės karstas dingio ir profesorius gulėjo kartu su visais bendrojo krūvoj. Profesoriaus žmona p. Vilkaitienė dėl sunkių dvasinių išgyvenimų susirgo. Mirė vėliau. Sūnus ir duktė liko gyvi.

70 metų senelis Marcinkevičius nuo Verstatinų, jausdamas artėjančią mirtį, prašė: "Abromaitiene, dukrele mano, palaidok mane kaip nors, kad šunes ir baltosios lapės netasytų mano kaulų, o jei grįši į Lietuvą, pasakyk, kad mirėme mes čia iš bado..."

Bobrovske buvo keliasdešimt tonų šaldytos žuvies. Ji būtų išgelbėjusi nuo bado mirties visus Trofimovsko tremtinius lietuvius ir suomių. Bet viršininkai jos žmonėms nedavė, geriau supūdė. 1943 metų vasarą ją visą su vertė į Leptevų jūrą.

Kartą į mūsų baraką atėjo du žmonės: vyras ir moteris. Rankose kiekvienas turėjo ryšulėlį. Buvo tamsu, ir jie paklausė, ar yra barake vaikų. Vaikų buvo. Kai jų akys priprato prie tamsos, jie pamatė pirmąjį: ant grindų gulėjo miręs iš bado ir skorbuto dešimties metų Jonukas Barniškis iš Marijampolės. Pasisakė, kad jie leningradiečiai. Leningrade iš bado mirė jų vienintelis sūnelis. Šiandien jo mirties metinės. Prisimindami jį, nelaimingieji tėvai surinko savo 3 dienų duonos davinį ir atnešė bėdą jantiems lietuvių vaikams.

Iš po skudurų krūvos tiesėsi išdžiūvusios nuo bado vaikų rankutės, ir leningradiečiai į kiekvieną dėjo po gabalėlį duonos. Mažasis Leningrado blokados kankinėlis po mirties tiesė pagalbos rankutę svo žūstantiems bendramžiams.

Kai mirdavo tėvai, vaikus paimdavo į atskirą našlaičių baraką tame pačiame lediniame kape. Sąlygos buvo tokios pat baisios, mirtingumas vaikų dar didesnis. Išbadėję vaikai gramdydavo rankutėmis nuo ledinių langų sniegą ir valgydavo jį. Vaikai mirė vienas po kito. Lavonų vežiotojai dažnai rasdavo ant sniego prie vaikų barako durų padėtus maišus su vaikų lavonėliais skeletėliais. Po kiek jų buvo maiše, nežinoma, nes nuvežę maišus, dėdavo į bendrą krūvą jų neatrindami.

Du berniukai suomių, 12 ir 13 metų, tame našlaičių barake pasikorė. Tai matė 13 metų Lukminaitė Juzė nuo Kėdinių, kurią ten patalpino po tėvų ir dviejų vyresnių brolių mirties. Mažoji Juzė vis verkė, prisimindama tėvų ir ypač paskutinio, 16 metų brolio mirtį. Badu mirdamas broliukas vis laukė pažadėtos duonelės. Bet taip ir mirė nesulaukęs, ištiesęs rankutę. O duonelę jam idėjo jau į mirusią rankutę.

Juzė vis prašinėjo žmonių nuvesti ją prie broliuko kape. Kartą viena moteris ją nuvedė. Bet lavonų krūvoje ji broliuko nepamatė, tik visam gyvenimui įstrigo atminčiai poliarinių lapių nugriaužtos rankos, kojos, balti kaulai taip pat vėjo ridinama kažkieno galva.

Kartą ji su berniuku Stasiūnu išėjo iš našlaičių barako. Jie tikėjosi rasti kokio nors maisto. Šašlavynuose prie viršininkų namų pavykdavo kartais rasti žuvų žarnų. Išsekusi mergaitė sukniubo. Kol draugas atvedė į pagalbą žmones, ji nušalo rankas ir krūtinę, nes prisidengti neturėjo jėgų. Gydant jos buvo neįmanoma paguldyti: krūtinė nusalusī - viena žaizda, ant menčių, stuburo ir dubens srityse, kur atsikišę kauliukai, pragulos, trofinės opos nuo išsekimo ir skorbuto. Tada ją medžiaginėmis kilpomis pakabino už pažastų. Kojytes įrėmė į patalą, o kilpas pritvirtino prie lubų. Tokioj padėty Juzė Lukminaitė prakabojo keletą mėnesių. Kokią kaltę turėjo išpirti šis nukryžiuotas vaikas? Randai nuo žaizdų išliko iki šiol. (Bus daugiau)

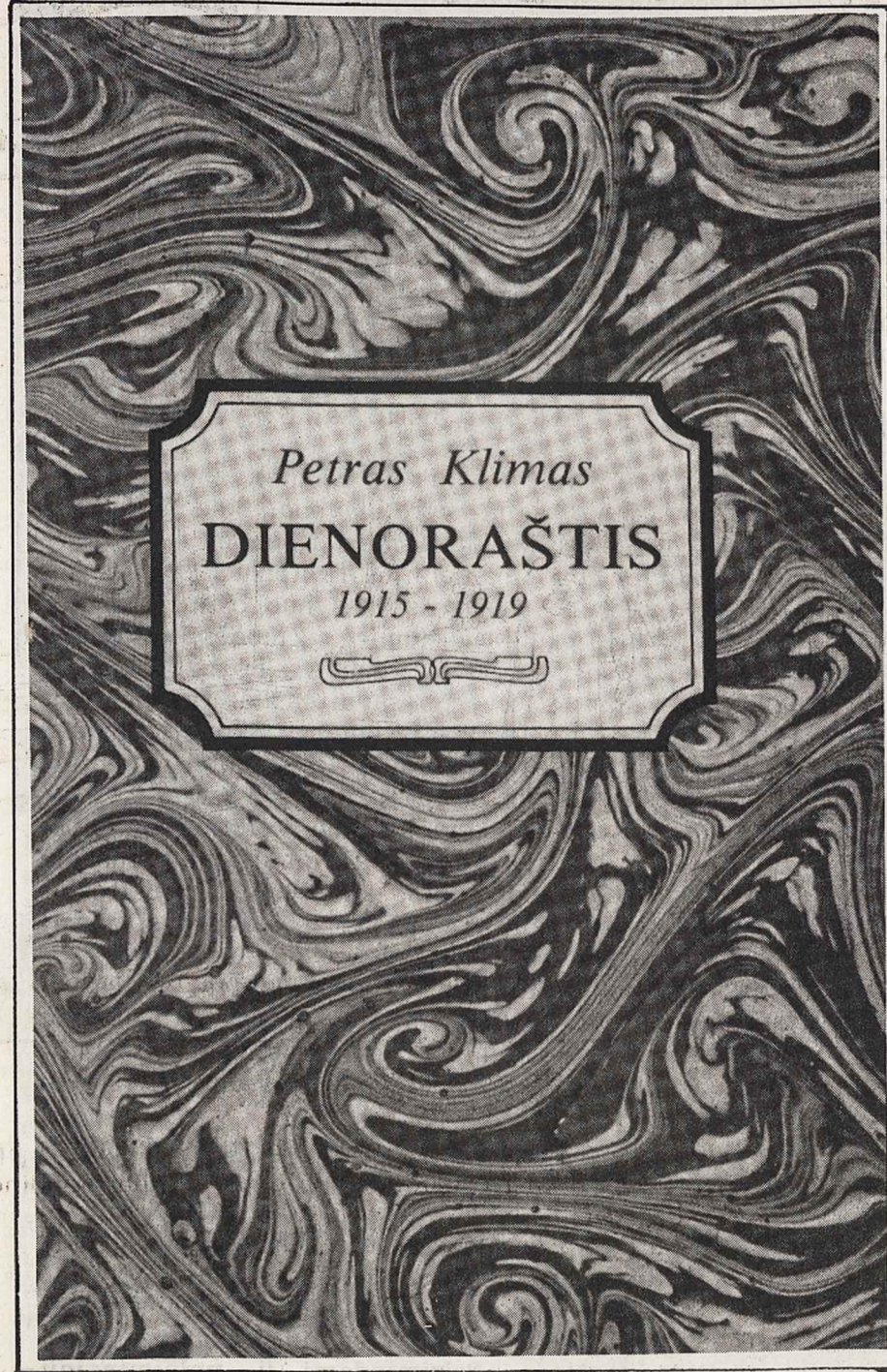
na Vasiukevičienė, Vitalis Žukauskas ir Kazys Bartašius aukėjo knygų bei periodikos Lituanistikos Tyrimų ir Studijų Centru.

XXXII KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ KONKURSAS

1989 METŲ PAVASARĮ L O N D O N E, ONTARIO (VYKS XXXII-sios KANADOS LIETUVIŲ DIENOS. RENGIMO KOMITETAS SKELBIA KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ ŽENKLO KONKURSĄ, KURIS BUS NAUDOJAMAS ANT PLAKATŲ, LAIŠKŲ ANT GALVĖS, LEIDINIO VIRSELIO IR BENDRAI ANT KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ SUVENYRINĖS MEDŽIAGOS. Premija : \$100. Veltui 2 BILIETAI Į VISUS K.L. D. RENGINIUS, REKLAMA. Reikalingas tekstas:

XXXII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS
CANADIAN LITHUANIAN DAYS
JOURNÉES CANADIENNES LITHUANIENNES
LONDON, ONTARIO
1989. V. 20 -21.

Pavyzdžius prisijusti ant 8½" x 11" dydžio balto popieriaus, naudojant vieną rašalo spalvą.
Pavyzdžius įsiusti: KANADOS LIETUVIŲ DIENOS
11 Hillsmount Road
LONDON, Ont., N6K 1W1
Pažymėti VARDA, PAVARDE, ADRESĄ ir TELEFONO NUMERĄ.
KONKURSAS BAIGIASI 1988 m. LAPKRIČIO mėn. 25 dieną.
Kanados Lietuvių Bendruomenė, Londono Apylinkė.

ATSIŪSTA PAMINĖTI:

DIENORAŠTIS. Petras Klimas. 1988. Chicago. 456 psl. Kietais viršeliais, iliustruota dokumentų, laikraščių iškarpa, lentelių fotokopijomis ir autoriaus Petro Klimo atvaizdu iš 1917 m. Dienoraštis apima įdomų Lietuvos valstybės kūrimosi laikotarpį 1915.XII.1. - 1919.I.19. Redaktorius Žibuntas Mikšys. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas /AM&M Publications. Aplanas V.O.Virkau. 800 egz. Kaina \$20.

TURINYJE: Įvadinis autoriaus sūnaus Petro žodis; Petras Bugailiškis. P. Bugailiško užrašai. Pastabos. Lietuvių vargų ir linksmybių kronika 1916 metai. Areštas ir Kalėjimas. Vilniuje 1917.IV.4., 1918 metai. Lietuvos Tarybos posėdžių 1918.III.19-21 d. užrašai, Lietuvos Tarybos posėdžių 1918.IV.25 - 27 d. užrašai, Lietuvos Tarybos posėdžių 1918.VII.9 - 13 ir VII.23-26 d. užrašai, Lietuvos Valstybės Tarybos posėdžių 1918.X.28 - 29 d. užrašai; 1919 metai; Kelios chronologinės datos (1915 IX.3 - 1917.XII.4); Pastabos; Redaktoriaus žodis; Rankraštiniai priedai; Vardynas.

Su pagrindu skundžiamės, kad arba nerenkame, nesaugojame savo archyvinės medžiagos, arba leidžiame ją rinkti kitataučiams. Ši knyga savo gyvu, dienraštiniu aprašymu ir dokumentacija skaitymą padaro įdomiu, o medžiaga, kaip iš turinio matosi - labai svarbi. Lietuvos istoriniai asmenys švysteli gyvomis spalvomis, o aplinka ir situacijos darosi labai suprantamos ir aiškios. Lituanistikos ir mūsų istorijos mėgėjams, norintiems giliau pažinti mūsų valstybės vystymąsi, ši knyga bus labai įdomi ir vertinga.

Apie Autorių:

P E T R A S K L I M A S

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, diplomatas, istorikas, **Petras Klimas** gimė 1891 m. vasario 23 d. Kušliškių kaime, Kalvarijos valsčiuje, Marijampolės apskrityje. 1901 m. įstojo į Marijampolės gimnaziją ir joje įsitraukė į slaptą moksleivių veiklą. 1908 m. jis redagavo moksleivių hektografuotą laikraštėlį "Mokinių draugas". 1910 įstojo į Maskvos universiteto teisių fakultetą, kurį baigė 1914 m. Pirmojo pasaulinio karo metu pasilikio Vilniuje ir dirbo Lietuvių komitete nukentėjusiems nuo

karo šelpti. 1917 m. P. Klimas buvo išrinktas į Lietuvos Tarybą. 1918 m. pradėjo dirbti užsienių reikalų ministerijoje. 1919 m. dalyvavo Taikos konferencijoje Paryžiuje, o sekančiais metais derybose su rusais Maskvoje. 1920-23 m. aukštuosiuose kursuose ir Kauno universitete dėsto Lietuvos istoriją. 1923 m. paskirtas Lietuvos igaliotu ministru Italijoje, 1925 m. - Prancūzijoje, kur išbuvo iki Lietuvos pasiuntinybės panaikinimo Antrojo pasaulinio karo metu. Be Prancūzijos dar Lietuvai atstovavo Belgijoje, Ispanijoje, Portugalijoje, Liuksemburge. 1943 m. vokiečiai P. Klimą suėmė P. Prancūzijoje ir iki 1944 metų išlaikė kalėjimuose, kol sugrąžino Lietuvon ir Kaune kovo 19 dieną išleido apriboton laisvėn. Antrą kartą bolševikams okupavus Lietuvą, rugsėjo mėn. jis buvo suimtas, išvežtas į Sibirą ir ten kalintas iki 1954 metų. Po Stalino mirties buvo jam leista grįžti Kaunan, kur mirė 1969 m. sausio 16 dieną.

P. Klimas bendradarbiavo "Vilniaus žiniose", "Lietuvos žiniose" ir "Aušrinėje", o kai pasirodė Vilniuje "Lietuvos aidas", jis buvo jo faktinis redaktorius. Yra paruošęs mokykloms vadovėlių: "Lietuvių kalbos sintaksė" ir lietuvių kalbos "Skaitymai" (chrestomatija). P. Klimas yra parašęs įvairių istorinių darbų, iš kurių paminėtini "Lietuvos žemės valdymo istorija", "Lietuvių senybės bruožai", "Der Werdegang des litauischen Staates". Prieš Antrąjį pasaulinį karą P. Klimas buvo surinkęs medžiagą Lietuvos istorijai parašyti. Iš dešimties numatytų tomų suspėjo paruošti tik du, kurie liko neišleisti. Sugrįžęs iš Sibiro, parašė: "Iš mano atsiminimų", kurie išleisti Bostone 1979 metais.

Baigęs mokslus Maskvos universitete, mano tėvas sugrįžta į Lietuvą. Tuo metu išliepsnoja Pasaulinis karas. Lietuvai yra viltis atgauti savo nepriklausomybę. Įvykių raidos sudomintas, P. Klimas ima žymėti ryškesnius ir svarbesnius įvykius krašte. Taip gimsta jo dienoraštis 1915 m. Rašo reguliariai iki 1919 m.

Verta atkreipti skaitytojo dėmesį, kad šis dienoraštis yra rašytas P. Klimui turint 24-28 metus. Lietuvos Taryboje jis pats jauniausias narys - 26 metų. Dienoraštį rašė sau, o ne spaudai.

Vėliau P. Klimas dienoraštį panaudojo savo straipsniam ar istorinėms studijoms. Tai žymu A. Šapokos "Lietuvos istorijoje", kur jis rašė apie nepriklausomą Lietuvos atstatymą. Sugrįžęs iš Sibiro tremties, rašydamas "Iš mano atsiminimų", mano tėvas labai apgailestavo, kad neturėjo dienoraščio, nes buvo likęs Prancūzijoje, šeimos archyve.

P. Klimo dienoraščiui 72 metai. Jame sužymėti įvykiai turi svarbios reikšmės Lietuvos istorijai. Dienoraščio saugotojai nutarė išleisti jį ištisai, be jokių išleidimų, t.y., toki, koki P. Klimas parašė.

Dėkoju Žibuntui Mikšiui už visą darbą.

Paryžius, 1987 m.

Petras Klimas

ką darau, nei kaip elgiuosi. Nebuvo laiko sąžinės išmėnėjimui, kažkoks keršto instinktas pradėjo mane gundyti. Palaukti čia pamiškėje ir stribams aprimus, nueiti ir užmušti Kutvelą. Tikėjau, kad jis, o ne kas kitas atvedė stribus. Kiek palaukus, nervai aprimo ir pradėjau realiau galvoti. Nutariau dar kelias dienas šioje apylinkėje pasilikti, kad sužinočiau tėvų likimą.

- Matote, - nutraukė pasakojimą Stasys, - taip susijaudinau, toliau negaliu tęsti. Žiūrėkit, kaip virpa mano rankos. Labai panašioje padėtyje buvau po tų įvykių miško pakraštyje. Palaukit vieną minutę, turiu labai gero konjako. Kartais ir šiaip sau užsina man panašūs silpni priepuoliai, dar ir dabar. Geriausiu vaistu laikau gerą porciją konjako, sumaišyto su keliais laišais valerijono. Tai tą buvusį mamytės receptą ir dabar naudoju, nors daugelį patentuotų vaistų gydytojai yra pasiūlę. Tačiau šis vaistas jau mano tūkstančius kartų išbandytas. Kai tyrinėjome šiaurę, po sunkesnių dienų ir vienumos, kartais tą patį receptą panaudodavau.

Jo pasakojimas mane irgi sujaudino. Už kelių minučių grįžo ir Stasys. Rankoje laikė kelis oro paštu pasiustus laiškų.

- Čia - vėliau, jei bus įdomu. Turiu ir liudininkus mano šios istorijos. Vistiek pasakojimą noriu baigti, jau ilgai neužtruks.

Pamiškėje prabuvau kokią valandą. Gaisras pradėjo mažėti, klijimo vietoje tik protarpiais pakildavo žiežirbos. Šiaudai degė pamažu, be didelės liepsnos. Priešingoje pusėje girdėjosi pavieniai šūviai, triukšmas, matyt, stribai drąsinosi save ir atrodė, traukė namo. Sunkvežimis ant centrinio vieškelio klerkė. Kiek palaukęs ir sustiręs nuo šalčio, nutariau eiti pas tą pačią slaugę į sanitarinį punktą. Ilgai klaidžioti nereikėjo, nes vietovę gerai žinojau. Tačiau netoli sanitarinio punkto mane apsupo ir įrėmė šautuvus keturi jaunuoliai. Dėl sukulto visoje apylinkėje triukšmo ir slaptažodį pasakius, jie mane dar ilgai tardė, ligi galų gale, neatitraukdami vamzdžių, privėdė prie žemės. Pasitiko ta pati Onutė, kuri patvirtino mano tapatybę. Paėmusi už parankės, įvedė į žeminę jau pirmiesiems rytmečio šviesos ruožams skaidrinant pušyną...

Ji mane tuojau pagirdė žolelių arbata. Ši karta žeminėje radosi dar dvi slaugės ir senyvo amžiaus gydytojas. Visi jie buvo užsiėmę tvarstydami sužeistus partizanų. Onutė tą vakarą pasisakė ir lyg įsakančiai priminė, kad ji yra rinktinės valdybos paskirta vykti į Vakarų su skirtomis pareigomis. Tikrai ta žinia labai apsidžiaugiau, nes su tokiu paskyrimu nukrito nuo manęs atsakomybė išvesti mergaitę į tokia pavojinga kelionę, nors tikrumoje, šiame sanitariniame punkte irgi jokios vilties kibirkštėlės likti gyvam nebuvo. Su ja į tą kelionę ruošėsi vienas iš sekančio būrio. Reiškia, mes ruošėmės trise laužyti lenkų-vokiečių ir rusų-bolševikų sienas. Onutė gerai mokėjo lenkų kalbą ir galėjo susikalbėti vokiškai; kiek naudingas buvo trečiasis iš mūsų, dar nebuvome patyrę. Dar kiek palaukus, nugulėjo mane miegas ir galvą priglaudė šienaliu prikimšta pagalvėlė. Pabudau pažadintas Onutės, kuri buvo paruošusi su spirgučiais karštos miežinės košės. Išbuvaui tame punkte dvi dienas ir, matyt, buvau laikomas ligoniu, nes jokio darbo ar pareigų man nedavė. /bus daugiau/.

D o b i l a s

KALYTĖ, VARDU MĖTA (tęsinys)

Į namus grįžau pietų metu, apėjęs didelį ratą, aplenkiant vietoves nuo nepageidaujamų akių. Atsiradau prie klijimo, pasitiktas, kaip paprastai, Mėtos. Po to, tarpduryje pasirodė mama ir pamojo eiti į trobą. Viduje jau laukė tėtis. Viską papasakojau ir pavalgęs, kaip artojas, nueėjau į klijimą, palydimas Mėtos. Miegojau gerai, nes atrodė, kad visi vargai baigti.

Sekančią dieną pradėjau planuoti susitikimą su miško broliais ir pasimatyti su broliu Petru. Vargo nebūna, nes tėtis žinojo ryšininką. Mano rūpestis buvo kuč greičiau iš savos slėptuvės laikinai pasišalinti. Ką gali žinoti, gal Matukas, apsigalvojęs, galėtų mane iškūsti... Sekančią dieną, ryšininko nurodomas, pasimačiau su žvaig, kuris manęs į būstinę neleido ir jos neparodė. Žinojau, kad dėl saugumo. Ilgai palaukus, leido pasimatyti su kaimynu Dilba, iš kurio sužinojau, kad brolis Petras krito kautynėse. Prieš tai spėjo draugams pasakyti, kad nieko nesakytų jo tėvams. Aš irgi privalejau tą žinią nuslėpti.

Atsisveikindamas, palikau jiems dvi granatas ir dalį šovinių, gi jis nurodė laikinąją miško ligoninę, kurioje galėjau keletą dienų praleisti. Joje susipažinau tokio paties likimo slaugę Onutę, kuri nepaprastai norėjo sužinoti apie išbėgusiųjų likimą. Jos brolis ir sesuo su vyru buvo išbėgusiųjų tarpe. Kada ji sužinojo, kad aš tikiuosi grįžti atgal, ji manęs maldavo pasimti ir ją kartu. Kad nuraminčiau, neva pažadėjau. Šioje sanitarinėje slėptuvėje, prižiūrimas gerosios slaugės, sustiprėjau, lyg būčiau sanatorijoje. Netikėtai mus surišo ir kitas įvykis, bet apie tai vėliau.

Norėdamas nuraminti tėvus ir sužinoti daugiau naujienų, aplankiau juos penktadienio labai anksty rytmetį. Nutarėme į turgų leisti mamą. Moteris palieka moterimi - mažiau įtariama. Tėtis visą dieną ėjo sargybą. Buvome susitarę, jei viskas gerai seksis, grįžtant, mama apsisups geltonų obuolių raštų skara. Po pietų pradėjau sekti tolumoje nusileidžiantį vieškelį. Pamačiau mamą grįžtant su linksma žinia, nes iš tolo jau geltonavo jos skara. Apylinkėje tomis dienomis buvo visai ramu, tik padienis kaimo darbininkas Kutvela paskutiniu metu pasidarė nuolatinis svečiu. Šiaip jis buvo geras žmogus, bet nežinia už ką buvo saugomo sulaukymas ir neseniai paleistas. Kartą jis atvirai susidomėjo kabančiu troboje brolio Petro paltu. Kilo klausimas, ar jis nėra užverbuotas.

Mama atvežė mažą laiškėlį, kurį drebančiomis rankomis praplėšiau. Viduje buvo išdėliotos iš laikraščio iškirptos raidės, kurios sudarė sekančius žodžius: "Sveika, bet nepasiekiamo. Pasižadų padėti. Pasiklausk dėdės". Pasijutau lyg kalnus nuo pečių nuvertęs. Svarbu, kad Žibutė sveika ir tikėjau, kad Julius savo pažadą išpildys. Rimtai pradėjau galvoti, praleidus Kalėdas, grįžti iš kur atsiradau. Daug priklausė nuo to, kaip skubiai į tą kelionę pasiruošiu, nes ir dienomis perėjimas per sieną sunkėjo. Reikėjo skubėti.

Gruodžio 15 d. šaltis jau daugiau spaudė, laikėsi gruodas ir sniegas baltavo kur ne kur pašlaitėse ir dubose. Kankino nemiga, nėsijaučiau gerai, todėl tą vakarą labai anksti išėjau į klijimą ir lyg kokios nežinomos jėgos stumiamas, nueėjau ant aukšto. Valandą numigus, pabudau, nes Mėta keistai apačioje cypė, lyg norėdama ką man pasakyti. Buvau apsirengęs, nes tikrai miegoti eidavau į slėptuvę po šiaudais. Nujautimo pagautas, sužiūraui į apylinkę ir kiemą. Tuojau pastebėjau, nors sniego ir nebuvo, kelias įtartinas dėmes iš rytų pusės. Dar geriau išžiūrėjęs, supratau, kad sodyba yra supama.

Skubiai viskam pasiruošęs, nuslinkau žemyn ir praverėjau ankščiau paruoštas luntas, pastebėjau vieną pavidalą bėgant prie trobos. Mėta staigiai savo skardžiu lojimu sukėlė nakties metu didelį triukšmą. Žaibo greitumu išbėgau iš klijimo, įpuoliau tarp dviejų eglių. Mačiau, kaip troboje šviesa užgeso ir tuo pačiu momentu vienas žmogus pripuolė prie laukinės obelies. Ji nuo

manęs skyrė nedaugiau kaip trys metrai. Girdėjau jo uždusų kvėpavimą. Po kelių sekundžių jis davė su ranka ir rusiškai komandą pirmyn prie trobos ir pats atsikėlęs, nubėgo. Paskui jį nusekė keturi ar penki vyrai. Du prabėgo visai arti manęs; jei būčiau ne prie eglutės buvęs, gal būtų ant manęs užbėgę. Daugiau balsų pasigirdo iš antros sodybos pusės. Pasirodė buvo vedami žmonių, gerai žinančių šią apylinkę, kaip tik iš tos pusės, iš kurios mažiausiai buvo tikėtasi.

Nelaukiant ligi bus trobos durys atidarytos, su kažkokiu įrankiu jas išlaužė. Pasigirdo mamos verksmas, sumišęs su rusiškais ir lietuviškais keiksmiais. Du rankiniai proektoriai sušvyturiavo kieme ir numesta granata, matyt, per duris, dusliai sukriokė, papildama ugnies lietuvių sekundžių bėgyje, klijimas paskendo liepsnoje. Gaisras nušvietė kiemą, tvartus ir trobą. Buvo šviesu, kaip dieną. Gyvuliams iš išgąščio subildėjus tvarte, pasigirdo taip pat rusiška komanda, paleisti šūnys. Trys didžiuliai vilkų veislės šūnys šoko į kiemą, gi ketvirtąjį laikė, matyt, jų vadovas ir skubiai bėgo paskui pirmuosius. Aiškiai mačiau, kaip kalytė Mėta, skubiai pritūpė prie žemės, pavilgė ją ir bėgo, kiek sulodama, kad atkreiptų šunų dėmesį, visai priešiną kryptimi nuo manęs. Dar mačiau ją trumpai du kartu pritūpiant. Paskui ją staugdami ir lodami ritosi ir visi šūnys su jų vadovu ir keliais stribais.

Nors buvau labai susijaudinęs, bet aiškiai mačiau, kad tai buvo Mėtos toks vykęs manevras - nuvesti nuo manęs tuos šunis ir enkavedistus. Su didžiausiu triukšmu visa vijikų grupė nubėgo į sekančią sodybą.

Kitos granatos triukšmo negirdėjau, tik keiksmus troboje ir kelias automatų serijas. Kiek vėliau trys uniformuoti žmonės juokdamiesi išbėgo iš trobos ir joje pro langus pasirodė liepsnos liežuviai. Tad buvo papiltas žibalas, ar kitoks degamas skystis. Tuoj ištūmė pusnuogius tėtį ir mamą ir skubiai juos nuvedė nubėgusių šunų kryptimi. Girdėjau nutolstančios mamos šauksmus: "Stasiukas ugnyje!..."

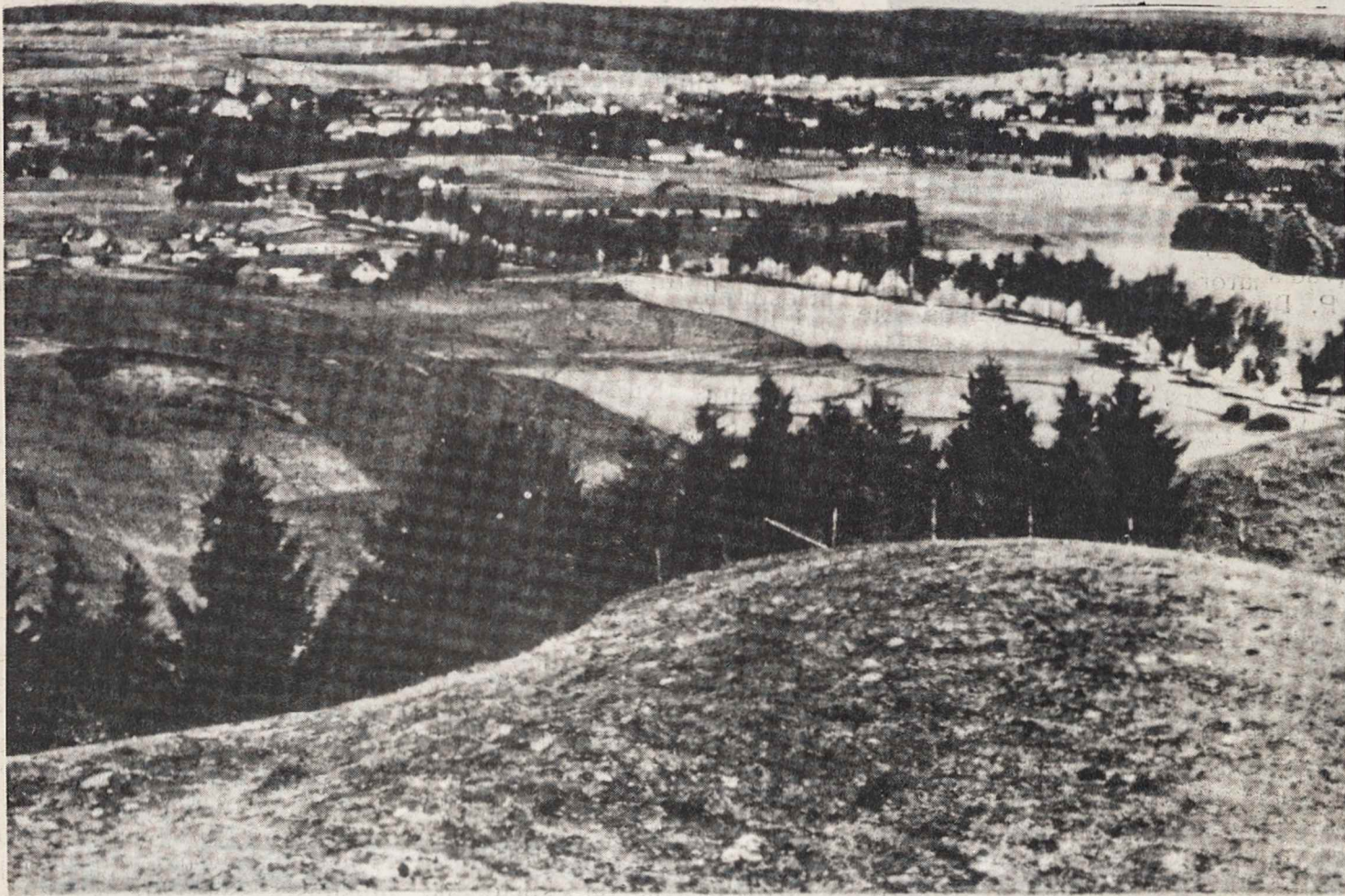
Nesuprantu kaip, lyg elektros smūgio paveiktas, pakilau ir per šoną degančio klijimo pripuoliau prie tvarto. Būdamas nuo gaisro šviesos šešėlyje, aiškiai mačiau penkis ar šešis pavidalus, einančius prie tvarto. Iš namo niekas daugiau neišėjo ir jokių garsų viduje nebuvo girdėti, tik ugnies traškėjimas. Dabar, kai prisimenu, man atrodo, kad tai buvau ne aš, o visai kitas asmuo. Baimės jokios, taip pat ir savisaugos jausmo nebeturėjau, viskas kažkur dingo. Iššokęs iš tamsos, su trumpomis, gerai taikinį matomomis serijomis, kelių sekundžių laikė paguldžiau keturis prie degančios trobos. Du, to visiškai nesitikėję, visai sumišę, bėgo tiesiai į mane. Trumpa serija į krūtinę, pirmąjį iš jų sukludė, gi antrasis, matyt, panikos pagautas, norėjo grįžti atgal, bet likusių automato kulka pakirstas, išmetęs šautuvą, krito aukštelininkas. Dar vienas, bėgo nuo trobos į priešiną pusę...bet automatas tylėjo, apkaba buvo išsi- baigus. Pakaitęs kita, bėgau prie trobos, bet ji jau buvo visa ugnyje.

Vakarų kryptis buvo saugiausia ir arčiausiai prie miško, bet nubėgęs ta kryptimi stribas, galimas dalykas, užsimaskavęs ir pavoingas. Pasirinkau šiaurės vakarų kryptį. Prabėgau parkritusį enkavedistą, kurio 71 šūvio automatas gulėjo šalia jo. Pasiėmiau jį, nes pas mane tik viena apkaba tebuvo likusi. Pribėgau upeli, kuris vietomis jau buvo užšalęs ir kojų nesuslapeš, jį perėjau. Pajutau savotišką drebulį visame kūne, keistai kūkčiojau, bet ašarų jokių nebuvo. Patryniau akis, pa- braukiau sau per sprandą. Tokie judesiai man ligi šiol buvo visiškai nežinomi. Gal po žudynių visada taip daroma? Aprimau po trumpo laiko, nes šaudymai ir šauksmai artėjo. Pabėręs kiek geltonų miltelių prieš šunis, skubiai užbėgau ant upelio stataus kriaušio, prie kurio jau juodavo miškas. Kelios serijos šūvių, kaip bimbalai pralėkė virš galvos. Pačioje pamiškėje stabtelėjau ir atsigrįžau. Trobos liepsnos dar buvo matyti. Paskutinį kartą nubraukiau ašarą, matydamas degant tėviškę. Jei nebūčiau atvykęs, gal ji būtų išlikusi nepaliesta...Buvau tokioje savotiškoje mišrainėje, tikrumoje nežinojau nei

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIOJE)

TAUTĄ YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI, PATI SAVĖS IŠSIŽA-
DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius

Žvilgsnis į miestą iš Galdapės aukštumų. Galdapė dabar randasi Lenkijos valdomuose pietiniuose Rytprūsiose.

NAUJI MUITINĖS TARIFAI

Vyriausioji Valstybinės Muitinės Kontrolės V-ba pranešė, kad nuo š.m.rug-sėjo mėn. 1 d. Sovietų Sąjungoje įvežamų daiktų iš užsienio muitai yra sumažinami. Valdybos viršininkas pareiškė, kad muitinės taisyklės padarytos demokratiškesnės ir liberališkesnės. "Juk muitinė nėra nuošalyje nuo vykstančių šalyje persitvarkymo procesų. Tenka pripažinti, kad senieji mokesčių tarifai buvo labai aukšti, faktiškai buvo draudžiančio pobūdžio ir neatitiko šiandieninių piliečių interesų". Jis korespondentams pabrėžė, kad tarybiniam piliečiui leidžiama neapmokėti pirktus daiktus už uždirbtą arba kitokiu teisėtu keliu gautą užsienio valiutą, neperžengiant asmeninių poreikių ribų.

Paklausus, kaip pasikeitė siuntinių iš užsienio gavimo tvarka, atsakė, kad pailgėjo sąrašas daiktų, leidžiamų siųsti paštu iš užsienio į SSSR atskiriems asmenims. Pav., leidžiama atsiųsti radijo ir videoelektroninę aparatūrą, fotoaparatus, kino ir videokameras, muzikos instrumentus, elektroninę garso ir video įrašų aparatūrą, religinę literatūrą, religinio kulto reikmenis ir t.t. Muito mokesčius už daiktus, atsiunčiamus tarptautiniu paštu, sumoka siuntinio gavėjas pagal naujus muito tarifus.

BARBARAI TEBESIAUČIA

Dabar ypatingai daug ir viešai kalbama Lietuvoje apie istorijos paminklų apsaugą. Tačiau šią vasarą

ra, liepos mėn. 25 naktį kažkas nugriovė masyvų juodo marmuro paminklą stovėjusį Pandėlio miestelio centre, Rokiškio apskrityje.

Paminklas buvo skirtas kun.Pranciškui Viksvai, "Anykščių Šilelio" autoriaus A.Baranausko draugui, kuris drauge su poetu puoselėjo lietuvių kalbą anuometinėje sulenkėjusioje Varnių kunigų seminarijoje. Kun.P. Viksva taip pat buvo vertėjas. Spaudos draudimo metu jis platino lietuvių spaudą, telkė parapijose knygnešius ir rėmė nukentėjusius dėl to.

Gal paminklo griovėjai niekada nebuvo apšviesti, kokie šio žmogaus nuopelnai. Jeigu griovė lietuviai, tai visai nepateisinama, nei suprantama, o jeigu ne - nedovanotina.

PAMINKLAS DARIUI IR GIRĖNUI

Lietuvos Kultūros Fondas, pritariant respublikinei vyriausybei, skelbia viešą konkursą parinkti tinkamiausią vietą paminklui ir pateikti jo projektą iki 1989 m.gegužės mėn. 3 dienos.

Šalia naujų projektų bus svarstomas ir Lietuvos nepriklausomybės laikais paruoštas B.Pundziaus projektas, pagal kurį paminklas buvo pradėtas statyti Kauno Ažuolyne, į šiaurės rytus nuo Kūno Kultūros Rūmų. Prasidėjus karui, šis sumanymas niekada nebuvo įvykdytas.

ŠIAULIUOSE buvo surengta I-oji Kalbos Šventė. "Aušros" muziejuje atidaryta kalbos paroda, kurioje daug retų dokumentų, pa-

sakančių apie gimtosios kalbos puoselėtojus, spaudos draudimo laikotarpį. Vaikų Darželiuose, mokylose, įmonėse vyko kalbos "švaros" savaitė. Teatralizuota Kalbos Šventė Saulės Laikrodžio aikštėje. Vyko deklamacijos, o Talšos ežero pakrantėje prie liepsnojančių laužų pasirodė etnografiniai ansambliai.

KĄ VEŽIOJIESI SAVO AUTOMOBILYJE?

New York'o Pace Universiteto antropologijos profesorius V.Rossilli, išanalizavęs davinius, tvirtina, kad galima apytikriai nuspėti šio kontinento žmogaus charakterį pagal tai, ką jis vežiojasi savo automobilyje:

- Prikrauta mašina - jeigu prikraunate įvairiausių nieknių be ypatingo reikalo - esate nekonformistas, laisvas paukštis, nekenksmingas priešgina - maištautojas.
- Muziejus ant ratų - tokiam automobilyje matomi paveikslai, vaikų batukai, pakabinti prie veidrodžio, kutosai ir kt. - rodo, kad esate sentimentalus žmogus, nebijantis parodyti savo jausmų. Atvira, šilta asmenybė, ištikima draugams.

- Šiuikšlių krepšis ant ratų - krūva tuščių minkštų gėrimų skardinėlių, gėrimo puodelių, cigarečių dėžučių, maisto įpakavimo likanų reiškia, kad jūs greitai atmetate nereikalingas idėjas ir einate tiesiai prie reikalo, prie esminių taškų.

- Meistro instrumentų rinkinys - esate natūralus vadovas, jei jūsų pakrovime dominuoja įvairūs įrankiai, virvutės, lipinukai, kišeniniai peiliukai, padangų matuoklė ir kt. Jums atrodo, kad nesvarbu, kas įvyksta gyvenime - jūs privalote atitinkamai tvarkyti situaciją.

- Poilsiautojo rojus - krūvos įvairių laisvalaikio tinkamų daiktų, kaip pav., maudymuisi rankšluosčiai, palapinės, žaidimai, sviediniai ar iešminio kepimo reikmenys sako, kad jūs į gyvenimą žiūrite, kaip į žaidimą. Jūs esate spontaniškas, laimingas ir mėgstantis pasilinksinti žmogus.

- Vaikų važmuo - vaikų žaislai, vystyklai, drabužėliai, spalvinimui knygelės rodo, kad esate šeimyniškas žmogus. Jūs mielai priimate visus tokių daiktų perkrovimo nepatogumus, nes jūs gaunate labai daug pasitenkinimo artimam bendraudamas su savo vaikais.

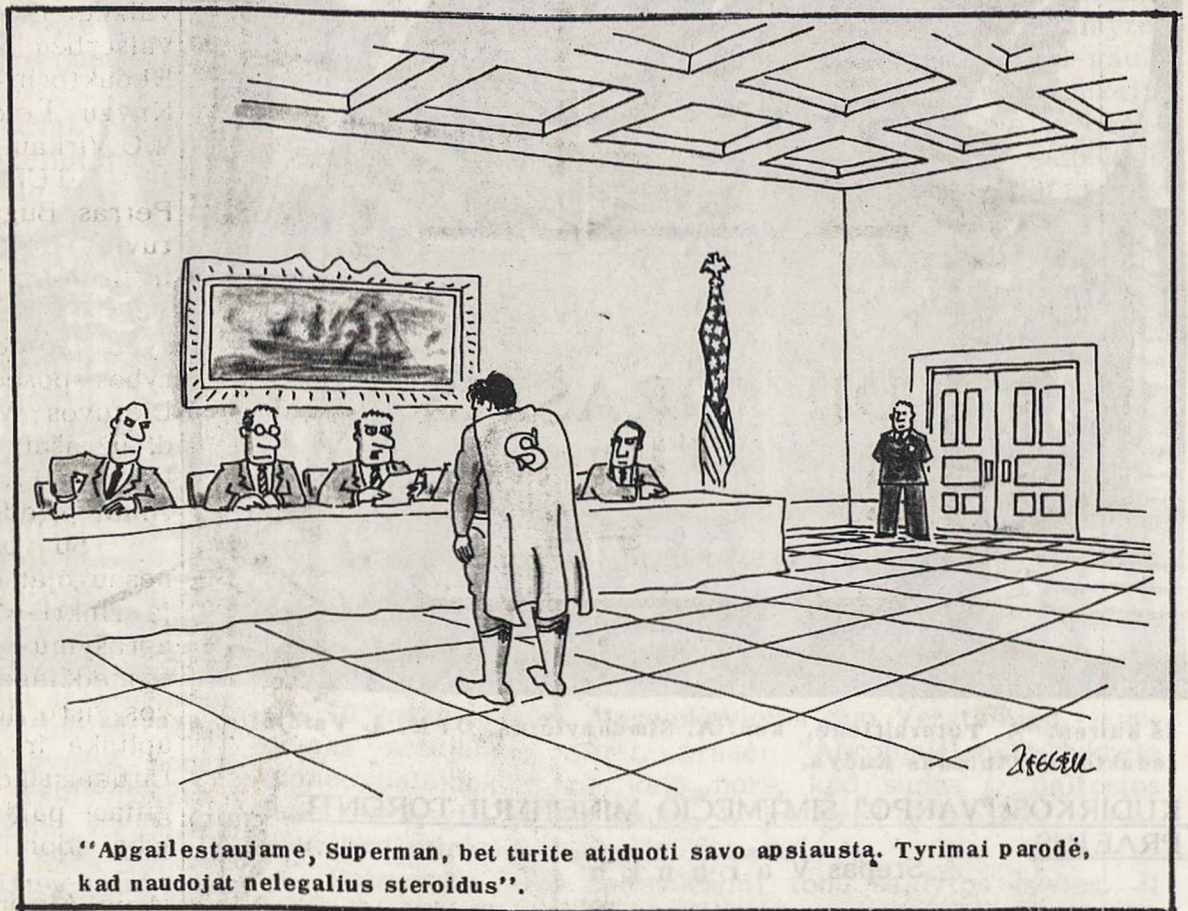
- Keliaujanti biblioteka - jeigu jūsų automobilyje randa-si daugybė senų laikraščių, žurnalų, lankstinukų, knygų ir laiškų, - reiškia jūs trokštate suprasti žmones ir gyvenimą. Jūs esate smalsus ir protingai pasirenkate, ką vartoti.

- Medžiaginių atributų krūvos - rodo, kad kojinės, marškiniai, sijonai, keliaudami kartu su jumis, suteikia jums naminio saugumo jausmą, kur bekeliautumėte.

- Tvarkingas automobilis - jeigu jūsų mašinos vidus yra neapkrautas niekuo, jūs rūpinatės, kad kiti turėtų gerą nuomonę apie jus. Jūs esate gerai susiorganizavęs ir konservatyvus.

Tokios yra profesoriaus išvados. Iš moteriško taško žiūrint, galima būtų pridėti dar keletą išvadų: žmogus yra didesnėje arba mažesnėje depresijoje; žmogus per daug darbų iš karto dirba ir nepajėgia susiorganizuoti; žmogus, paprasčiausiai, tingi apsitvarkyti ir laukia, kol jo žmona tai padarys...

KREVI VEIDRODŽIAI

Studentai paruošė vaidinimą, kolegijos salė buvo pilna žiūrovų. Pirmą kartą vaidinąs studentas labai jaudinosi. Vaidindamas pavydų vyrą, turėjo pagriebti nuo stalo žadintuvą ir piktai žiūrėdamas į jį paleisti keletą replikų. Pačiupęs laikrodį - staiga pamiršo savo tekstą. Išpūtes akis, vartė laikrodį rankose ir vis negalėjo atsiminti žodžių. Galų gale iš salės pasigirdo replika:

- Na, tai pasakyk galų gale, kokios firmos tas laikrodys.

Universitete skelbimo lentoje, semestro pradžioje prikabinta raštelio. Viename jų skelbėsi: "Įvadas į psichologiją, \$8. Niekada nenaudotas. Turiu parduoti".

Kitą dieną prie tos korteles atsirado kita rašysena sakiny: "Ar tikrai nenaudotas?"

Žemiau, didelemis raidėmis, raudonu rašalu pasirodė prierašas: "Tikrai ne". Pasirašė: "Profesorius, kuris egzaminavo studentą".

Motina, nešdama vaiko pižamą, įėjo į savo sūnelio kambarį, kuris buvo gerokai suverstas.

- Matai kokį šiuikšlyną padarėit - sako ji.
- Bet yra takas iki lovos, - atsakė berniukas.

Pasakų kūrėjas Kristijonas Andersen'as nesirūpino savo išvaizda. Jo seną, aptrintą ir kai kur aplopytą palatą žinojo visa Kopenhaga. Tačiau vieną kartą gatvėje priejo prie Andersen'o kažkoks žmogus ir paklausė:

- Tai ar tą pasigailėtiną daiktą ant savo galvos gal dar skrybėlė vadinate?

- Pasakininkas jam ramiai atsakė:

- O tą pasigailėtiną daiktą po jūsų skrybėlė, tur būt, vadinate galva?

Mokslininkas Einšteinas mėgo žiūrėti Čaplino filmus ir žavėjosi aktoriaus talentu. Kartą jis parašė Čaplui:

- Stebiuosi jūsų menu. Jūsų filmą "Aukso karštligė" suprantu visame pasaulyje, o jūs pats būsite garsiu žmogum. Einšteinas.

Čaplinas atsakė mokslininkui:

- Aš jums dar labiau stebiuosi. Jūsų reliatyvumo teorijos niekas pasaulyje nesupranta, bet jūs vis tiek esate garsus žmogus. Jūsų Čaplinas.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS. REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

JŲSŲ AUKA TAUTOS FONDUI GARSINA LIETUVOS LAISVĘS BYLĄ LAISVAIAME PASAULYJE. ŠEŠIOMIS KALBOMIS ELTOS IR RADIO ŽINIOS NESULAIKOMAI SKLEIDŽIA INFORMACIJAS ĮVAIRIUOSE KRAŠTUOSE APIE LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ IR JĄ SKATINA.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos Fondui: TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE, 18 Norwich Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 1Z6

TAUTOS FONDO APYLINKIŲ ATSTOVYBĖS: Montrealo -1500 De Sève Str., H4E 2A7 Toronto - 53 Armadale Ave., M6S 3W9 Delhi-Tillsonburg - 39 Parkwood Drive,N46 2B7

TAUTOS FONDO APYLINKIŲ ĮGALIOTINIAI Calgary - 823-21 Ave., S.E.Calgary,Alta,U2G 1M9 St.Catharines -12 Baker Drive, L2N 2V8 Edmonton - 16532-103 Str., T5X 2H4 Kitchener - 66 Aberdeen Rd., N2M 2Y6 London - 54 Hydro Str., N6Z 2H4 Oakville - 421 St.Augustine Drive, L6K 3G1 Thunder Bay - 75. 510 W. Victoria Ave.,P7G 1H1 Roadney - R.R.3 West Lorne, N0L 2P0 Sault SteMarie - 106 Woodward Ave., P6A 3T7

Vancouver - 367 West, 7th Ave., V5Y 1M2 Wasaga-Steiner - 449 Box 6RR4, L0L 2P0 Welland - 174 Cambrose Ave.,L3B 1K5 Windsor - 3025 Longfellow Ave., N9E 2L4 Winnipeg - 58 Summerfields Way, R2G 2B3.

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS.
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

1989 metų EKSURSIJOS Į LIETUVĄ

Iš Montrealio,

Nuo GEGUŽĖS 12 d. iki GEGUŽĖS 26 d. - \$1999.
Nuo LIEPOS 1 d. iki LIEPOS 14 d. - \$2199.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis nuo Gruodžio 1 d. į: L. Stankevičių, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Qué. Canada. H7G 4K7. Tel.: (514)-669-8834.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties
Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

Iš kairės: A. Totoraitienė, kun. A. Simanavičius, OFM, J. Vaičiulis, svečias iš Lenkijos, A. Nakrošienė ir "Varpo" redaktorius Antanas Kučys. Nuotr. St. Varankos

KUDIRKOS "VARPO" ŠIMTMEČIO MINĖJIMUI TORONTE PRAEJUS

Stepas V a r a n k a

Š.m. spalio mėn. 9 d., 3 val.p.p. Toronto LIETUVIŲ NAMŲ Karaliaus Mindaugo menėje įvyko iškilmingas "VARPO" šimtmečio akademija - minėjimas. Minėjimą rengė Toronto Lietuvių Namų Kultūrinė Komisijs ir Kanados Lietuvių Žurnalistų Sąjunga.

Tam tikslui salės scena buvo papuošta dideliu dr. Vinco Kudirkos portretu su šalia paveikslu, rudens šermukšnių žalumynais. Scenoje, aukštai iškabintas, "VARPO" šimtmetį skelbiantis užrašas, papuoštas tautinėmis juostomis ir ant pianino buvo pastatyti 2 mažos tautinės vėliavėlės. Kalbėtojų pultas buvo papuoštas tautiniu audiniu, išaustu jame himnu.

Minėjimo proga buvo atspausdinta patraukli minėjimo smulki programa su miniatiūriniais Kudirkos atvaizdais - portretu, kurį 1909 m. buvo sukūręs dail. E. Loevy.

Programoje, kaip motto, antrame puslapyje įrašyta iš Kudirkos eilėraščių, jo sukurto atminimui susirinkimo Varšuvoje "Gražu, gražiau ir gražiausiai" pirmo posmo trys eilutės:

"Gražu yra matyti lietuvių būrelį,
Kurie tarp svetimųjų vienybę užlaiko
Ir suėję, tėvynei auksa žodelį..."

Akademine Dalis Akademine dalį pra-

dėjo Aldona Totoraitienė, deklamuodama Kudirkos eilėraščių "Varpas", kuris buvo sukurtas "Varpo" pasirodymo proga. Po tos išangos sekė invocacija, kurią atliko kun. Augustinas Simanavičius, OFM, pareikšdamas: "Stasys Šalkauskas, rašydamas apie spaudą, sako: 'Žinokime, jog spausdintas žodis yra tautos išraiška, pagal kurią yra vertinama visa tauta ir, kad toji išraiška kartu yra kasdieninis tautos penas, nuo kurio priklauso jos moralinė ir net fizinė sveikata.

Teesie mums spausdintas žodis šventas ir tegul niekas nedrįsta jo netinkamai pareikšti be atsakomybės jausmo'.

Poetas Bernardas Brazdžionis šaukia: "O, mūs šventas lietuviškas žodi, ilgą naktį vergijoj kalėjė; Ne kaip vergas šiandien pasirodyk, bet kaip laisvas pavasario vėjas".

Mes didžiuojamės, kad prieš 100 metų atsirado žmonių, kurie savo vizijoje r e g e j o lietuviško žodžio g a l i a i r v e r t e. Jų idėjos, tapusios žodžiais, įsikūniję veiksmas ir darbais, ir jų pasėkoje - atgimė Lietuva.

Šiuo minėjimu mes pagerbiame "VARPO" kūrėjus ir tuos, kurie per 100 metų ši spaudos žiedą puoselėjo ir jo gyvybę palaiko šiandien.

O įsikūnijęs Žodi, laimink mūsų darbus ir padaryk, kad šios kartos lietuviai būtų verti tos garbingos praeities vaisių. Iš praeities Lietuvos sūnūs te sriptybę semia! Amen."

Iš 1889 metų VARPO Nr.8:

"Važinėdamas šią vasarą po Lietuvą pastebėjau, kad piemenukai (paleisti vasaros pradinų mokyklų mokiniai) stengėsi, kaip imydamai, tarp savęs kalbėti maskoliškai (rusiškai. Red.) ir noriai rašinėja ant sienų ir tvorų, taip pat maskoliškai, bet tokius žodžius, kuriuos galima išgirsti vien tik iš maskoliškų kareivių. Tėvai, nieko nesuprasdami, džiaugiasi, kad jau vaikai "mokinti", nes jau moka ir kalbėti kitoniškai, ir dar rašyti. Tėvus, ne vaikus nėra ką kaltinti: - vieni nieko nesupranta, kiti per jauni. Pavyzdys eina iš viršaus. Jeigu inteligentai, susirinkę kur, meta lietuvių kalbą ir pradeda tarp savęs kalbėti kitoniškai, idant parodytų, kad "mokyti" ir "kitokesni" už prastus žmones, tai ko norėti iš mažų vaikų, kurie dar negali savęs tvarkyti ir iš paikumo geidžia pasirodyti, ką jie moka? Ko norėti iš tėvų, kuriems juk smagu matyti, kad jų vaikeliai "kitoniškesni" ir gali apsieiti be lietuvių kalbos? Kai tėvai tų vaikų pamatys, kad mokyti nelaiko nusidėjimu lietuvių kalbos, atsakys savo vaikams: "Žiūrėk, vaikeli, ana gydytojas, kunigėlis ir teisėjas, toki mokyti, o tarp savęs kalba lietuviškai. Daryk ir tu taip, tai, tur būt, taip reikia." Ir pradės maži vaikai kalbėti lietuvių kalbą, kurioje nėra nei tokių piktų žodžių, kokius šiandien rašinėja maskoliškai. Vaikai pripras prie savo tėvų kalbos ir neišmoks piktžodžiauti.

Iš 1889 metų VARPO Nr.9:

Gyvenimo viesulas, išrovęs žmogų iš tėvynės, kartais meta į tokią šalį, apie kurią anksčiau nė sapnavo. Turime gan daug lietuvių, dėl visokių aplinkybių palikusių tėvynę ir išsisklaidžiusių po visą margą pasaulį. Europoje gal nerasi kamučio, kur nebūt lietuvių. Tolimoje Amerikoje jų tiek daug, kad gali dailintis sau į visokias priešingas kuopas, peštis tarp savęs, ir dar kai kur užtenka užlaikymui sandoros. Sumatros saloje lietuvių tarnauja olandų kariuomenėje. Tasmanijoje (sala pietvakariniame Australijos krante) yra 40 lietuvių ūkių. Sibire apie 600 verstų nuo Tomsko, yra du lietuviški kaimai: Naujoji Baisogala ir Naujoji Šeduva. Čia taip pat yra vienas brolių latvių kaimas, o 40 verstų nuo Tomsko randame du latvių kaimus: Naują Landskoroną ir Naują Vitebską.

Supažindinimas Su Paskaitininku

Su atvykusiu iš JAV Lietuvių Žurnalistų Sąjungos atstovu Steponu Vakarais

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:		
90-179 d. term. ind.	8 1/4%	
180-364 d. term. ind.	8 1/2%	
1 metų term. indėlius	8 1/2%	
2 metų term. indėlius	8 3/4%	
3 metų term. indėlius	9%	
1 metų GIC-met. palūk.	10%	
2 metų GIC-met. palūk.	10%	
3 metų GIC-met. palūk.	10%	
1 metų GIC-met. palūk.	9%	
RRSP-1 metų term. ind.	10%	
RRSP-2 metų term. ind.	10%	
RRSP-3 metų term. ind.	10%	
Specialią taup. s-tą	8%	
Taupomąją sąskaitą	6%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.	8%	
Kasd. pal. čekių sąsk.	5 1/4%	

IMA UŽ:		
Asmeninės paskolas		
nuo	11%	
Sutarties paskolas		
nuo	11%	
Nekiln. turto paskolas:		
Su nekeičiamu nuosimčiu		
1 metų	11 1/4%	
2 metų	11 1/2%	
3 metų	11 3/4%	
Su keičiamu nuosimčiu		
1, 2 ir 3 metų	10 1/4%	
Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santuokos laikotarpį, čekių ir taupymo sąskaitose.		

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kai nurodo turto vertę. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 38 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

ranka. Pasveikinęs svečius ir viešniais, padėkojęs už malonią privilegiją supažindinti su paskaitininku, tęsė: "Tiesa, kalbant apie paskaitininką Antaną Kučį - aš jo asmeniškai nepažinojau. Prašant tarpininko apie jį žinių, išgirdau, jog Antanas, bijodamas, kad nepasidarytų paskaita apie paskaitininką, pareiškė, kad nereikia varginti klausytojų supažindinimu.

Nežiūrint Antano pasiūlymo, mano pareiga yra, nors ir labai trumpai, tai padaryti.

Antanas Kučys yra gimęs 1916 m. Panevėžyje. Baigęs Šaulių gimnaziją, studijavo teisę Vilniaus Universitete, vėliau, būdamas JAV, studijas tęsė Chicagos Universitete. Lietuvoje dirbo teisimo įstaigose.

Rusams-komunistams okupuojant Lietuvą, kaip ir daugelis tautiečių, dėl komunistinio teroro pasitraukė į nežinomus Vakarų - Bavariją. Karui pasi-

baigus ir po keletos metų prasidėjus emigracijai, išvyko į Ameriką, kur gyvena ir dabar.

Antanas Kučys yra spaudos žmogus. Jo straipsnių dažnai galima užtikti mūsų išėjimos spaudoje. Įsisteigus JAV laikraščiu "Lietuvių Balsui", pradžioje buvo jo redaktoriumi. A. Kučys, kaip anksčiau minėjau, yra "Varpo" žurnalo nepavargstantis redaktorius nuo 1964 metų iki dabar. Kudirkos "VARPO" šimtmečiui paminėti, rengėjų prašomas, sutiko atvykti į Torontą ir čia mums pakalbėti apie Kudirkos "VARPO" reikšmingą įnašą Lietuvai. /Paskaitos tekstas bus atspausdintas kitame "NL" numeryje/. Paskaitos tema: "Varpas" ir varpininkai: Šimtmetis kovų už tautos laisvę ir gerovę.

Po paskaitos, pertraukos metu, dalyviai galėjo pasivaikinti ir atsigaivinti kava, arbata ir sausainiais. / bus daugiau /

Lietuvių Namų Žinios

• LN Valdybos posėdis - spalio mėn. 20 d., 7:30 val.v.

• Sekmadienio popietėje dalyvavo 300 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 2 asmenys iš Vilniaus, po 1 iš Kauno, Šiaulių, Rokiškio, Anykščių. Luis Rudenas iš Argentinos, Ann Nevelinski ir JAV, Freehold, NJ., Antanas Kučys "Varpo" redaktorius iš Chicagos, G. Urbonaitė iš Montrealio.

• LIETUVIŲ SLAUGOS NAMAMS aukėjo: \$1.000- J.O. Kirvačiai.

Iš viso statybos fonde yra \$86,623.84. Aukos primamos PARAMOJE sąsk. 8711, PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KOOPERATYVE sąsk. nr. 155332.17, TALKOJE sąsk. nr. 4259. T.S.

• LIETUVIŲ NAMŲ Socialinių Reikalų Komisijos talkininkai lanko sergančius tautiečius. Vieną sykį mėnesyje jie susirenka pasitarimui. Sekančiame pasitarime spalio mėn. 24 d., ketvirtadienį, 8 val.v. bus aptariama ligonių lankymas švenčių metu.

Galintieji prisidėti prie ligonių lankymo, kviečiami šiame pasitarime dalyvauti. V.K.

PAGERBAMI MIRUSIJI, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

Iškeliavus nebegrižtamai a.a. SIMINKEVIČIUI Danieliui, draugai ir pažįstami jo atminimui aukojo Kanados Lietuvių Fondui: \$40,- Algis ir Vanda Bentnorai; \$30,- Bronius ir Prima Sapliai; po \$10,- Ona ir Tadas Krassauskai, Vt. ir Regina Stabačinskai, Henrikas ir Liuda Sukauskai.

Kanados Lietuvių Fondas linki stiprybės šeimai ir nuoširdžiai dėkoja aukojusiems. K.L.F.

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPES SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠKANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų: 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

8 1/4% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
8 1/2% už 1 m. term. indėlius
8 3/4% už 2 m. term. indėlius
9% už 3 m. term. indėlius
9% už 1 m. GIC mėn. palūkanas
10% už 1 m. GIC invest. pažym.
10% už 2 m. GIC invest. pažym.
10% už 3 m. GIC invest. pažym.
8% už pensijų planą (variable rate)
10% už 1 m. term. pensijų planą
10% už 2 m. term. pensijų planą
10% už 3 m. term. pensijų planą
8% už pensijų fondą - RRIF (v.r.)
6% už taupymo s-tas
5 1/4-7% kasd. palūkanų sąskaita
8% virš \$10,000 kasd. pal. sąsk.
5 1/4% už kasd. pal. čekių sąsk.

AKTYVAI VIRŠ 66 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kai nurodo turto). Visų narių gyvybę apdrausta santuokos dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gauname pinigines perlaides, keliones čekius (American Express). Kitos paskolos: (Line of credit) ir antriniai morgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (Ilepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas: (416) 532-1149

PENSININKAI DAR KELIAUJA Z. Pulianauskas

Vietos Lietuvių Pensininkų Klubas vėl buvo su-ruošęs porą išvykų: rugpjūčio 31 ir rugsėjo 20 dienomis.

Rugpjūčio 31 d., trečiądienį vyko į vyno gamyklą Vinona miestelyje, nuo Hamiltono tik už pusvalandžio kelionę, ir po to dar į Niagaros pusiasalyje esančią banginių plaukyklą ir pasižiūrėti kitokių žuvų bei žvėrelių buveinės.

Atvykę į vyninę, tuojau buvome nuvesti į vyno rauginimo skyrių. Čia įmonės palydovė papasakojo apie vyno gamybos kelias rūšis ir po to buvome nuvesti į vyno pilstymo skyrių, kur bonkos automatiškai pripildomos vynu, užkemšamos, automatai toliau siunčiamos ir kraunamos į dėzes.

Iš čia vėl sugrįžome į I-ojo aukšto svečių kambarį. Jame susedę į sofas ar kėdes, buvome vaišinti keliomis rūšimis vyno ir sausainiukais. Vaisintoja irgi papasakojo apie įvairias vyno rūšis, jų spalvas. Užtrukome apie valandą laiko. Skubėti nebuvo reikalo, nes gavę apie 20 bonkų vynelio, norėjome jį išbaigti ir geriau pažinti jo skonį; juk buvo norinčių, jo nusipirkti ir pavaišinti namuose likusias šeimas. Iš čia jau linksmesnėje nuotaikoje vyko į numatytą Niagaros pusiasalio dalį.

Atvykę, sustojome arti banginių plaukyklos. Radome jau nemažai suoluose sėdinčios publikos, laukiančios banginių sportavimo

Montrealiečiai jaunavedžiai: Kristina (Pavilanytė) ir Andrius Gapučiai.

spektaklio. Krantinėn atėję du tarnautojai pradėjo duoti reikiamus ženklus dviem banginiam, ką jie turi daryti.

Išleisti iš mažo ploto vandens į daug gilesnį ir didesnį, du banginukai nardė įvairiais būdais, kartais visai iššokę iš vandens, vėl leidosi į gilumą. Taip nardė po keliolika kartų. Šiems dviems sugrįžus į savo pirmąją vietą, įplaukė vėl du banginiai iš gilesnio vandens ir daug didesnio ūgio ir svorio. Jie irgi visai nardė ir šoko per virš vandens paruoštą kliūtį apie metro aukščio nuo vandens paviršiaus. Peršokę įrodė, kad jie galėtų peršokti ir gerokai aukštesnę užtvartą. Kiek vėliau krantinėje atsiradus mergaitė, vienas banginis tuoj atskubėjo prie jos ir davė

jai bučkį.

Žiūrovai, praleidę apie valandą laiko, skubėjo į čia pat esantį restoraną arba tiesiog ėjo į kitas vietas apžiūrėti kitokios gyvūnijos arba miškų gyventojų - liūtų, tigrų, meškų, beždžionių, vandenyje nardančių žuvų. Įėjus pro pirmuosius vartus, aikštėje buvo nemaža lankytojų, kurie su malonumu iš rankų maitino čia esančių apie 50 sturnų. Kas neturėjo

nuosavo maisto, galėjo nusipirkti specialiai tam reikalui esančiose būdėse.

Praleidę apie tris valandas, pamatę dalį kitokio pasaulio, grįžome į Hamiltoną.

• **AUDRONĖ ŽEMAITYTE**, įsigijusi registruotos medicinos sesers diplomą, pradėjo dirbti Hamiltono Šv. Juozapo ligoninėje. Ji taip pat yra buvusi Hamiltono "Kovo" krepšinininkė ir "Gyvataro" šokėja.

Sukaktuvinkai Jonas ir Elzbieta Baršauskai

GRAŽIOS ELZBIETOS IR JONO BARŠAUSKŲ 50-TIES METŲ VEDYBINĖS SUKAKTUVĖS

Š.m.rugpjūčio mėn. 6 d., 5 val.p.p. būrys giminių, ir didelis būrys artimų draugų susirinko į Šv.Kazimiero Parapijos Šventovę dalyvauti E. ir J.Baršauskų padėkos Mišiose, kurias atnašavo kleb. Stasys Šilėika, asistuojamas sukaktuvininkų Baršauskų vaikiaičio Viktoro Lukošiaus.

Tikriausiai gražūs muzikos garsai abiem sukaktuvininkams priminė aną 1938 m. liepos mėn. 23 dieną, kada anoje medinėje Šv.Kazimiero Šventovėje tuometinis klebonas Jonas Bobinas palaimino jų prieraiką vienas kitą mylėti, gerbti ir iki mirties neapleisti. Gražu, kad šiose padėkos Mišiose dalyvavo ir jų pamergė p. Mikėnienė, kuri aną liepos mėn. 23 d., kartu su Jonu Yla (dabar gyvenančiu Chicagoje ir negalėjusiu šiose iškilmėse dalyvauti) patvirtino jų pasižadėjimą. Penkiasdešimt vedybinio gyvenimo sukaktis - kokia tai didelė šventė ir kurios, ypač šiais laikais, nedaugelis ištesi sulaukti.

Sakoma, kad likimas suveda žmones bendram gyvenimui, nežiūrint sunkiausių ir keisčiausių aplinkybių. Taip ir čia, gražioje Baršauskų šeimoje, Elzbieta Kučinskaitė - Baršauskienė, gimusi Kanadoje, visai dar kūdikis neteko savo tėvelio. Jam mirus, jos mamytė sugrįžo į Lietuvą. Elzbieta teturėjo tik tai du metukus ir augo kartu su savo broliuku ir sesute ūkyje Marijampolės apskrityje. Tačiau likimas taip lėmė, kad Elzbieta 1933 m. sugrįžo į Kanadą ir apsigyveno Montrealyje. Čia jau nuo 1926 metų gyveno jos būsimasis vyras Jonas iš Mikierių kaimo, Šimonių parapijos, Panevėžio apskrities. Ukininkų sūnus, kartu augęs su savo broliu. Įdomu, kad Jonas prieš išvykdamas į Kanadą, padarė pažadą sugrįžti po 10-ties metų. Tą savo pažadą jis pilnai ištesėjo 1936 m., sugrįždamas į tėviškę ir net penkis mėnesius svečiuodamasis. Nepasisekė sužinoti, kokiomis aplinkybėmis Elzbieta su Jonu susipažino ir kiek ilgai užtruko jų draugystė prieš sumainant aukso žiedelius. Gal tegu ir lieka tai paslaptyste, ir tikriausiai jie apie tai

kalbės su savo vaikiaičiais.

Lietuvoje J. ir E. Baršauskai lankėsi po II-jo Pasaulinio karo ir tai net keletą kartų. E.Baršauskienė turėjo laimės pamatyti ir aplankyti dar gyvą savo mamytę. Gi J. Baršauskas berods net 9 kartus lankė savo gimtinę ir ten pasilikuosį brolių bei kitus gimines. Todėl ir nenuostabu, kad ir į jų vedybinio gyvenimo 50-tąsias iškilmes specialiai iš Lietuvos buvo atvykęs brolio sūnus Petras Baršauskas, atveždamas iš visų giminių gražiausius linkėjimus.

Nežiūrint sunkių ekonominės krizės laikų, Baršauskų šeima išliko nuodirdžiais Šv. Kazimiero Parapijos rėmėjais. J.Baršauskas - dažnas bažnyčios komitetų narys, o E.Baršauskienė savo didele meile dainai ir giesmei - ilgametė chorų narė ir uoli parengimų ruošėja. Dažnai didžiųjų iškilmų ar laidotuvių metu J. Baršauskas tarnauja Mišioms ir padeda klebonui, o E. Baršauskienė su kitom parapijietėmis rūpinasi parapijos gerbūviu. Abu jie yra aktyvūs lietuviškų organizacijų nariai; ji, Šv. Onos D-joje ir parapijos chore, jis - Vytauto Didžiojo Klubas, Sūnų-Dukterų Draugijoje, prieš jai "paraudonuojančią".

Jų šventė kartu džiaugiasi jų sūnus Ronaldas ir dukra Rita, o Lukošienė su vyru Viktoru ir trimis ažuolais vaikiaičiais - Antanu, Viktoru ir Steponu.

Po iškilingų pamaldų visi šventės dalyviai rinkosi pas dukrą Ritą ir jos vyrą Viktorą jų namuose, pietiniame Šv.Lauryno upės krante. J. ir E. Baršauskai gražiai prisimena jų povestuvines vaišes prieš 50 metų pas p.p. Mecelius, jų namuose. Gražu, kad šiose sukaktuvinėse iškilmėse galėjo dalyvauti ir p. Mecelienė, jų sūčiai.

Sukaktuvininkai buvo svečių sutikti su duona ir druska. Kleb.St.Šileikai palaiminus stalą, visi gražiai vaišinosi, šnekučiavo, šoko ir ilgai, ilgai visi gražiai dainavo. Gražus buvo momentas, kai svečias iš Lietuvos, J.Baršausko brolvaikis Petras, pasveikinęs ir palinkėjęs sukaktuvininkams sveikatos, ant jų pečių uždėjo šiai progai specialiai Lietuvoje išaustas tautines juostas. P.

st.catharines

• **IR VĖL GRAŽIAI ATSTOVAUJA LIETUVA** vadina mame Vynuogių Didžiąjame Parade. "Miss Lithuanian Community" - Rima Mačiūnaitė - pravažiavo miestą, apsirengusi tautiniais drabužiais, viename brangiausių automobilių, ant kurio ryškėjo mūsų tautinės spalvos. Minios žmonių "lūžo" ant šaligatvių. Rima yra išrinkta šių metų lietuvių bendruomenės iškiliąja lietuvaite, kas reiškia, kad ši mergaitė turės atlikti milžinišką darbą visur atstovaujant lietuviams, o atstovauti reikia 34 tautybių tarpe ir dar Didžiąjame Baliuje, kuriame dalyvauja visa šio vynuogių krašto diduomenė bei jaunimo elitai.

Rimos tėvas - Vytautas Mačiūnas ir motina rūpinasi gausiais "Miss Lithuanian Community" reikalais, kartu įeidamas ir į šių metų

Apylinkės Bendruomenės valdybą.

• **PROF. I.E.DREIFELDS** - latvis - kartu su žmona yra įsitraukę į konservatorių partijos veiklą, skatinamas baltiečių draugo parlamentaro Joe R e i d, kuris dėl senyvo amžiaus į krašto parlamentą šiemet ne kandidatuos. I.E.Dreifelds, kuris profesoriauja vietoje Brock Universitete, raštu kviečia visus lietuvius ir toliau palaikyti naujus konservatorių kandidatus - sekėjus politikos John Diefenbaker'io, buvusio Kanados premjero, vienintelio Kanados politiko betkada iškėlusio Jungtinėse Tautose Baltijos kraštų nepriklausomybės atgavimo klausimą.

• **Kun.kleb. Kęstutis BUTKUS** pamaldų metu pasveikino čia atsikėlusius gyvenanti žymius lietuvių veikėjus Ireną ir Aleksą Kusinskus, linkėdamas jiems daug sėkmės mūsų bendruomenės ir tautinės parapijos gyvenime. Kor.

PAGERBDAMA MIRUSIUS, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

Atsisveikinus su a.a. GUSTAINIU Antanu ir a.a. MIKUČIONIU Juozu-Robertu - jų brangiam atminimui Kanados Lietuvių Fondui aukoję \$ 1.000,- Valerie Gustainienė.

Nuoširdžiai užjaučiame ir dėkojame.

K.L.F.

GUY RICHARD

ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

V. Bačėnas

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1
Kreiptis: V. BAČENAS, Tel.: (416)-593-0600.
iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

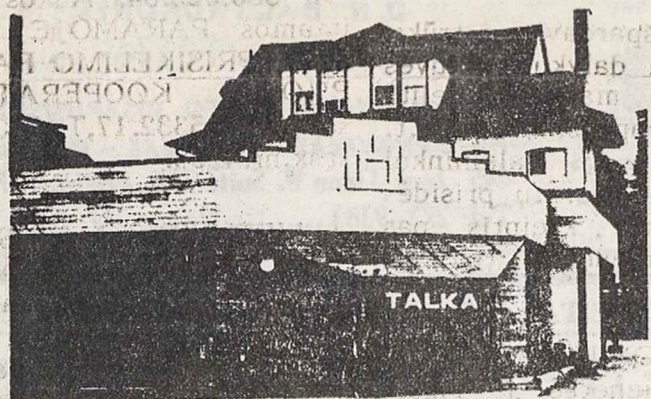
LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

- įsikūręs nuosavuose namuose -

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

Indėlius (P.C.A.) 3%
santapas 5.75%
kašd.pal.taupymo s-ta .. 5.25%
90 dienų indėlius 8.25%
1 m. term. indėlius 9.5 %
1 m. term. ind.mėn.pal. . 9. %
3 m. term. indėlius 10. %
RRSP ir RRIIF (pensijos) 7. %
RRSP ir RRIIF 1 m. 9.5 %
RRSP ind. 3 m. 10 %

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12.5%
nekl.in. turto pask. 1 m. 10.75%
nekl.in. turto pask. 3 m. 11.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais - nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais - nuo 9 val. r. iki 12 val. r. Liepos - rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Dino VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOYIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAI DŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-900 AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

MIRUSIEJI:

● **ANDRAITYTĖ STELLA**, 74 m. amžiaus, mirė po ilgų ligų, General Hospital ligoninėje.

Liko sesuo Sofija ir dvi brolienės Lietuvoje, bei jų vaikai. Palaidota iš Šv. Kazimiero bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse. Užuoja artimiesiems.

● **Kl. ČEPUTIS**, negalėdamas asmeniškai dalyvauti "NL" Spaudos Vakare Toronte ir įvertindamas "NL" darbą, atsiuntė \$50,- laikraščiui paremti. Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

● **URBONIENĖ Zina** išvyko 3 savaitėm į Angliją aplankyti artimuosius.

● **ŽIUKIENĖ Rūta**, vaikščiodama po apsipirkimo centrą, paslydo ir krisdama susilaužė ranką.

PARENGIMŲ KALENDORIUS:

● Lapkričio mėn. 5 d., 7 v.v., Šv. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE Australijos dainos vieneto SVAJONĖS AIDAI KONCERTAS. Rengia Montrealio Lietuvių Jaunimo Sąjunga.

● Lapkričio mėn. 5 d., 6:30 val. v., Héléne de Champlain restorane iškilminga VAKARIENĖ, minint Kristijono Donelaičio 275 m. gimimo jubiliejų. Rengia Lietuvių Akademini Sambūris Montrealyje.

● Lapkričio mėn. 6 d., po 11 val. mišių - AV PARAPIJOS METINIAI PIETUS.

● Lapkričio mėn. 27 d. - AV Parapijos salėje, po 11 val. mišių KARIJOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS.

● GRUODŽIO mėn. 4 d. - Supažindinimas su dail. A. ir A. Tamošaičių knyga "Lithuanian Sashes". Rengia "Vaivorykštė".

● GRUODŽIO mėn. 11 d. Pietūs. Rengia KLKMOTERŲ D-jos Montrealio skyrius.

Programoje Henriko Nagio poezijos recitalis.

● GRUODŽIO mėn. 31 d. - Naujų Metų sutikimas. Rengia L.K. Mindaugo Šaulių Kuopa.

● Marc Chagall paroda veiks spalio mėn. 28 d. - vasario mėn. 26 d., 1989 m. Montrealio Muziejuje.

Dr. JONAS MALISKA

Tel.: 866-8235

Dr. MICHEL HUYNH

Tel.: 866-9297

D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365-0505

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L6
Tel.: 931-4024

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

Suite 1143, Sun Life Building

1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430

MEDŽIOTOJŲ ŽINIAI

1988-89 medžiojimo sezonui yra išleista papildomų nurodymų lankstinukai, kuriuos galima gauti medžioklės ir žuklės leidimų išdavimo vietoje.

Vienas tų potvarkių nurodo, kad pagavus spąstais ar sumedžiojus kanadiškąjį lūšį, privaloma jį užregistruoti, užpildžius anketą ir pažymėti jo kailį specialiu antspaudu. Tik tokie kailiai tinka pardavimui kailiadirbams.

Uždrausta medžioti didžiuosius ežius.

Nuo dabar kiškių medžioklei rezervuose bus imamas \$10.- mokestis.

Leidimas gaudyti žaliasias ir leopardines varles kainuos \$7.75 per sezoną, kuris prasideda 15-tą liepos ir baigiasi 15 lapkričio

(Ministère du Loisir, de la Chasse et de la Pêche)

● **K.L.K. MOTERŲ** Draugijos Montrealio skyriaus susirinkimas šaukiamas SPALIO 30 d. po 11 val. pamaldų seselių namuose. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS POPIETĖ

Mūsų mokyklos Tėvų Komitetas ir mokytojai šio rudens sezoną paženklino pramoginiais pietumis, kuriuos atidarė mokyklos vedėja J. Adamonytė AV Parapijos salėje spalio mėn. 16 d.

Moliūgai pūpsėjo scenoje tarpe rudeninių lapų, kur Toronto "Sutartinė" padainavo šešetą dainų. Ji pakeitė savo išvaizdą perukais ir įvairiaspalviais drabužiais, o jos vadovė Nijolė Beniotienė gabiai pravedė vaikų šokių-žaidimus, palydint akordeonu ir vaikų dainelėmis. Pabaigoje vaikai išvedė šokti ir savo šeimos narius ar artimuosius.

Skaniai paruoštas karštas kumpis, kepti viščiukai ir daržovės malšino apetitą po ilgos programos, o kava ir pyragai tinkamai užbaigė vaišes.

Buvo pasirūpinta ir gausių laimikių loterija. Atsilankė didelis būrys svečių, kurie kartu ir su tais, kurie neatsilankė, linki geriausios sėkmės mūsų Lituanistinei Mokyklai Montrealyje.

Dr. PHILIP STULGINSKI

D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS

8606 Centrale, kampo 45-th Ave., Suite 209, Que., H8P 1N5

Tel.: 364-4658

Dr. Gaëtan BÉRARD, D.M.B.

Dantų gydytojas - chirurgas

466 A. boul. des Laurentides

Pont Viau, Laval, H7G 2V1

(Prie boul. Concorde)

Skambinti Tel.: 662-1177

VISI MALONIAI Kviečiami ATsilankyti I

METINIUS A.V. PARAPIJOS

PIETUS

Š. m. LAPKRIČIO 6 d. tuoj po 11 val. Mišių

Aušros Vartų parapijos salėje

PROGRAMOJE:

Montrealio Mergaičių choras PAVASARIS
vad. muz. Ingrid Tark, akomp. J. Fisher

Įėjimas: \$ 10.-

Skaniai paruošti pietūs

Loterija

Ruošia A.V. parapijos komitetas

Montrealio Lietuvių Akademini Sambūris maloniai kviečia į
Kr. DONELAIČIO 275 metų GIMIMO JUBILIEJAUS IŠKILMINGĄ VAKARĄ.
Ruošiamas tradicinis Sambūrio
BALIUS VAKARIENĖ

Helen de Champlain restorane,
St. Helen Island

lapkričio 5, šeštadienį,

6:30 val. v. - kokteiliai,
7:30 val.v. - vakarienė su vynu,

● Gros puikus "Leoni" orkestras.

Įėjimas: \$35.- asmeniui.

Dėl bilietų kreiptis į:

S. Piečaitienė, tel: 767-4690, arba

R. Satkauską, tel: 488-7167.

SAVO ARTIMIESIEMS LIETUVOJE jūs galite padėti, dovanodami lengvą AUTOMAŠINĄ. Informaciją, dokumentų paruošimą ir pristatymą prienamom kainom atlieka H.PETRIKAS, Lehm str. 1, 2970 EMDEN, W.Germany.

HONEY FOR SALE !

Direct from the beekeeper. \$1.20 per pound.
Delivery could be arranged too! Please call:

Tel.: 627-1328

Maurice Electric Ltee

ENTREPRENEUR ELECTRICIEN ELECTRIC CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

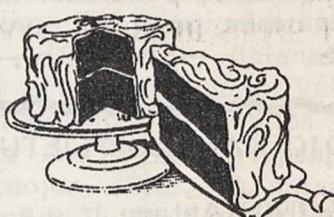
102A, ALLION
LASALLE, QUE. H8P2C5

TEL: 366-5484

PASTATŲ KANALIZACIJOS VALYMO SPECIALISTAS (CMG)

ir VAMZDŽIŲ (PLUMBING) TVARKYMO
REGISTRUOTA ĮSTAIGA

atlieka darbus, kreipiantis į COSTA, Tel.: 733-9878

WAWEL

LENKŲ CUKRAINĖ

• Gâteaux • Biscuits • • Įvairūs pyragaičiai
• Gâteaux au fromage • • Sūrigos
• Pain • Café • • Agurkėliai ir kitokie
• Mousse au chocolat • • Pyragai

5254, Ontario E., Mt 524-3348

PRISTATO VESTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laikui (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre,
Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE ST. MONTREAL QUE H4E 2A8 Tel: 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAI VIRŠ \$25,000,000 REZERVAS VIRŠ \$1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ... 10 1/4%

TERM. INDĖLIUS:

1 metų 9 1/4%

180 d. - 364 d. 8 1/2%

120 d. - 179 d. 8 1/4%

60d. - 119 d. 8 %

30 d. - 59 d. 7 3/4%

TAUPYMO - specialios 5 1/2%

TAUPYMO - su gyv. dr. 5 1/4%

TAUPYMO - kasdieninės.. 5 %

EINAMOS 4 1/2%

RRSP ir RRIF term. 10 1/4%

RRSP ir RRIF taup. 6 1/2%

IMA UŽ:

NEKILN. TURTO nuo 11 1/4% ASMENINĖS nuo 12 1/4%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 3907 Rosemont

Pirm. Antr. Treč. 9:00-3:00
Ketvirtadieniais 12:00-8:00
Penktadieniais 10:00-6:00

RESTORANAS KOSTAS

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

RECEPTION HALL, tinkama banketams

ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŲS GĖRIMAI.

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Pardavimas
* Aptarnavimas

366-7818

1050 Lapierre
coin La Vérendrye

Member

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

FINANCIAL SERVICES & INSURANCE

PETER SODO ir JOHN POLCARI

Profesiniai patarnavimai

finansų reikalais:

*Annuities *R.R.S.P.*Finansų ir mokesčių planavimas

4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount, H3Z 1T3

Tel: 481-0311

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496